पर्यवेक्षकांच्या

र

W)(s

व्य

सील

40

महाराष्ट्र कृषी सेना पूर्व परीक्षा - 2092

Adda 247 code: EOO

परीक्षा दिनांक : 05/08/2012

प्रश्नपुरितका क्रमांक BOOKLET NO.

प्रश्नपुस्तिका

एकूण प्रश्न : 200

वेळ : 2 (दोन) तास मराठी, इंग्रजी, सामान्य अध्ययन व कृषिविषयक घटक

एकूण गुण: 200

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 200 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

(2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत न विसरता बॉलपेनने लिहावा.

- (3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.
- (4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचिवली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपित्रकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपित्रकेवर नमृद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपित्रकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नथे.
 - (ब) आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.
- (5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालिवता पुढील प्रश्नाकडे वळावे. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक शहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.
- (6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडत<mark>ा येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खो</mark>डून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.
- (७) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच ''उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची अचूक उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नांचे गुण वजा करण्यात येतील''.

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंचा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या ''परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82'' यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनिधकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरूद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

कच्चा कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

1.	कर्तरी	प्रयोगात कर्ता नेहमी	कोणत्य	1 विभक्तीमध्ये	असतो.				
	(1)	द्वितीया	(2)	प्रथमा		(3)	चतुर्थी	(4)	षष्ठी
2.	'दोन		या शब्द	समूहाबद्दलचा ३	शब्द -				
	(1)	दुआब	(2)	ओसाड प्रदेश		(3)	संगम	(4)	पटांगण
3.	मला '	नेहमीप्रमाणे आजही ब	त्ररे वाटते	. वाक्य प्रकार	ओळख	П.			
	(1)	संयुक्त वाक्य	(2)	मिश्रवाक्य		(3)	केवलवाक्य	(4)	योग्य वाक्य
4.	'य, र	., ल, व'या व्यंजनांन	ा काय म	 हणतात ?					
	(1)	पूर्णस्वर	(2)	दंततालव्य		(3)	अर्धसंकृत	(4)	अर्धस्वर
5.	सूर्योद		रांचा सम	 ग्रस लिहा.					
	(1)	अव्ययीभाव	(2)	द्वंद्व		(3)	बहुव्रीही	(4)	तत्पुरुष
6.	सुमेध	- ने (कच्चा) आंबा वग	ाळला.	——— या वाक्यातील प्र	ायोग अं	ोळखा.			
	(1)	कर्तरी प्रयोग	(2)	कर्मणी प्रयो <mark>ग</mark>		(3)	भावे प्रयोग	(4)	संकोर्ण प्रयोग
7.	'ताटा	———— तले सरत नाही खाण्य	ावाचून र	उठवत नाही' —	या म्ह	णीचा ः	अर्थ ओळखा.		
	(1)	अधाशी वृत्तीचा मन्	गु ष्य		(2)		ग <mark>मा</mark> नकरी		
	(3)	ताटातले संपल्यावर	पुढे अन	न माग <mark>ावे</mark>	(4)	जेवाय	ाला बसले की पोटभ	ार खावे.	
8.	'इतिश	श्री करणे' <mark>या</mark> वाक्प्रच	गाराचा अ	ार्थ ओळखा.					
	(1)	श्रीगणेशा करणे.			(2)	शेवट	करणे.		
	(3)	श्री लक्ष्मीस वंदन व	करणे.		(4)	इतिहा	स सांगणे.		
9.	'आह	ारी जाणे' या अर्थाचा	वाक्प्रय	ोग ओळखा.					
	(1)	चापून खाणे	(2)	चीतपट करणे	i. 	(3)	आव आणणे.	(4)	नादी लागणे.
10.	दररो	ज, दरमजल, हरहमेश,	दररोज	ही कोणत्या सम	गसाची	उदाहर	णे आहेत.		
	(1)	बहुव्रीही	(2)	अव्ययीभाव		(3)	तत्पुरुष	(4)	द्वंद्व
11.	एका	च वेळी अनेक बार्बीव	न्डे लक्ष		- हणजे -				
	(1)	द्रष्टा	(2)	चिकित्सक		(3)	चतुर	(4)	अष्टावधानी

12.	'सद्ब (1) (2) (3) (4)	र्तिन नसेल तर धार्मि गंगा आली आळश वाहती गंगा आणि वाहिली ती गंगा, र गंगेत न्हाले, यमुनेत	ावरी, आ चालता ध ाहिले ते तं	ळशी पाहून पर र्म. ोर्थ.	ळे दुरी.	' — य	ा अर्थाची म्हण ओळ	खा.	
13.		लक्ष्मी, वेचिते गोवन		णीच्या समाना					
	(1) (3)	नाव गोड, पण वाः नाव सोनुबाई हाती		ा वाळा.	` '		तर गोवऱ्या फोडणे. सांगावे पण गाव सांगू	नये.	
14.	'काव	ळा फांदीवर बसला'	या व	गक्याचा अर्थप्र	—— कार ओ	 ळखा			
	(1)	स्वार्थ	(2)	प्रश्नार्थ		(3)	आज्ञार्थ	(4)	विध्यर्थ
15.	'इकड़े	 डे आड तिकडे विही	र' या म्हा	गीसाठी कोणत	गा वाक्प्र	चार यो	ग्य आहे.		
	(1)	कान किटणे	(2)	डोके उठणे		(3)	कात्रीत सापडणे	(4)	कंबर मोडणे
16.	— मायले		डव्या झाल	या कारण की	त्यांना इ	 गेप येत	होती. — वाक्य प्रक	ार ओळ	खा.
	(1)	संयुक्त वाक्य	(2)	केवल वाक्य	4	(3)	मिश्र वाक्य	(4)	यापैकी नाही.
17.	•) वाक्यातील उद्देश्य नीय संघातील खेळा			केली'				
	(1)	कामगिरी	(2)	खेळाडूंनी		(3)	भारतीय	(4)	चांगली
18.	मुलांन	<u> </u>	अधोर्रा	खत <mark>शब</mark> ्दाची	विभक्ती	कोणती	1?		
	(1)	तृतीया	(2)	प्रथमा		(3)	चतुर्थी	(4)	सप्तमी
19.	'परंप	रेने चालत आलेली व	त्र लोकसम्	रूहमानसातून <i>स</i>	- फुरलेली	गोष्ट'	या शब्दसमूहाला एक	शब्द	
	(1)	ग्रामीणकथा	(2)	लोककथा		(3)	दीर्घकथा	(4)	लघुकथा
20.	'सिंह	' या प्राण्याबद्दल ख	लीलपैकी	कोणता शब्द	योग्य ना	— - ाही		-	
	(1)	राजश्री	(2)	वनराज		(3)	मृगेंद्र	(4)	केसरी
21.	—— खाली	ल उदाहरणातील अ	 भ्यस्त शब	- द कोणता ते वि	लहा -				
	(1)	मजुरी			(2)	खाण	ाखुणा		
	(3)	राजवाडा			(4)	या पै	की कोणताच पर्याय	नाही	

22.	नाम,	सर्वनाम किंवा तत्स	म शब्द य	ांना विभक्तीप्रत्यय ल	ागण्यापूट	र्गी मूळ रुपात जो बदर	ठ होतो त	याला काय म्हणतात.
	(1)	सरळरुप	(2)	सामान्यरुप	(3)	अपूर्णरुप	(4)	पूर्णरुप
23.	खाली	ल वाक्यातील उभय	गन्वयी अव	यय ओळखा -			_	
	'शेता	तून जाताना काटे बो	चू नयेत म	हणून मी काळजी घेत	असे'.			
	(1)	जाताना	(2)	म्हणून	(3)	काटे	(4)	काळजी
24.	' शरी	ए' 'दैवत' हे शब्द व	कोणत्या लि	गातील आहेत.				
	(1)	नपुंसकलिंग	(2)	पुह्निंग	(3)	स्त्रीलिंग	(4)	यापैकी नाही
25.	रमेश	<u>यात्रेला</u> गेला. — अ	मधोरेखित	 शब्दाची विभक्ती ओ	ळखा.			
	(1)	चतुर्थी	(2)	पंचमी	(3)	षष्ठी .	(4)	संबोधन
26.		ी सोसाट्याचा वारा क्याचा प्रकार ओळ		ण पाऊस गेला'. —				
	(1)	संयुक्त वाक्य	(2)	केवलवाक्य	(3)	मिश्रवाक्य	(4)	योग्यवाक्य
27.	'त्याने	वांगले परिश्रम केर्त	——— ले म्हणूनच	यश दिसले' — या	वाक्याच	। प्रकार कोणता		
	(1)	संयुक्त वाक्य	(2)	केवलवाक्य	(3)	मिश्रवाक्य	(4)	शुद्धवाक्य
28.	'चतुर	त्व,''नवलाई' ही व	कोणती ना	मे आहेत.				
	(1)	क्रियावाचक नाम	(2)	समुदायवाचक नाम	(3)	भाववाचक नाम	(4)	विश <mark>ेष नाम</mark>
29.	दोन	— केंवा अधिक शब्द,	अथवा दो	 ान किंवा अधिक वा	म्ये यांना	———- जोडणाऱ्या अविकारी	शब्दांना	काय म्हणतात ?
	(1)	केवल प्रयोगी अव	त ्र्यये.	(2)	उभय	ान्वयी अव्यये.		
	(3)	शब्दयोगी अव्यये.	•	(4)	क्रिय	विशेषण अव्यये.		
30.	'गणेः	रा गीत गात राहील ['] .	. ह्या वाव	न्यातील काळ ओळख	т.			
	(1)	रीतिभुतकाळ	(2)	रीतिवर्तमानकाळ	(3)	रीतिभविष्यकाळ	(4)	यापैकी नाही
<u>—</u> कच्च	या का	————— मासाठी जागा / ९	SPACE :	FOR ROUGH V	VORK			

पुढील उतारा वाचून त्या खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा प्रश्न 31 ते 35

.....गांधीजी निरहंकारी व व्यापक दृष्टीचे होते. म्हणूनच मानवजातीचे हृदय होऊन राहिले होते ते. आयुष्यभर विशाल मनाने व निर्मळ मार्गाने जगले. मरतानाही निर्मळ मार्गानेच गेले. हत्या करणाऱ्यालाही प्रणाम करून गेले. मनात म्हणाले असतील – 'तू ही ईश्वराचा निरोप घेऊन आला आहेस, तेव्हा तुझ्या पाठीमागेही काही तरी मांगल्यच असले पाहिजे; म्हणून प्रणाम असो तुला.' याला दुसऱ्याच्या ठिकाणची मानवता पाहणे म्हणतात. ही आपण पाहिली पाहिजे. वेदांमध्ये एके ठिकाणी म्हटले आहे, की विप्र व्हायचं असेल, म्हणजेच विशेष प्रगल्भ व्हायचं असेल तर पर्वतावरील गुहेत जाऊन रहा, म्हणजे खालची सुंदर सृष्टी दिसेल. दोन नद्या एकमेकांना मिळून जिथे संगम होतो, तेथे जाऊन रहा म्हणजे विश्वाच्या विशालत्वाची कल्पना येईल. पण नुसते जाऊन काय उपयोग? तशी शिकवण हवी मनाला. संगमावरच का जायचे? कारण अधिक मोठे दर्शन व्हावे म्हणून. 'सागरे सर्व तीर्थानि' असे आपण म्हणतो. हिंदुस्थानही असेच एक मानवतीर्थ करायचे आहे आपल्याला. रवींद्रनाथ एका गीतात म्हणतात, 'या महाभारताच्या महातीरावर उभे राहून जागृती घे.' तेव्हा आपल्या देशात आपल्याला एक छानदार बगीचा फुलवायचा आहे. नाना प्रकारची फुले, फळे, झाडे या बगीच्यात होती आणि आहेत. बुद्ध येऊन गेले, गांधीजी होऊन गेले. कित्येक खपले आणि खपत आहेत, असा हा आपला बगीचा आहे

31.	गांधी	जींमध्ये कोणते गुण दि	सतात ?							
	(1)	विशाल मन, निरहंक	ारी व्याप	क दृष्टी	(2)	बगीच	ा फुलवणे			
	(3)	वेदांची आवड असप	गे		(4)	सौंदर्य	दृष्टी			
32.	संगम	वर कशासाठी जावे ?								
	(1)	विश्वाची विराटता व	_{कळण्यार}	नाठी.	(2)	सागर	<mark>तीर्थ</mark> ाचे दर्शन घेण्य	ासाठी.		
	(3)	ईश्वराचा निरोप घेण	यासाठी.		(4)	बगीच	॥ फुलवण्यासाठी.			
33.	विश्व	ाच्या विशालतेची कल्प	मना कोटे	वे येते ?						
	(1)	नद्यांच्या संगमाचे स्थ	ळ		(2)	महाभ	ारत			
	(3)	पर्वतावरील गुहा			(4)	रवींद्र	नाथांच्या गीतात			
34.	'मान	वजातीचे हृदय' ही उप	मा कोण	ाला दिली ३	माहे ?					
	(1)	रवींद्रनाथ	(2)	हत्या करण	गारा	(3)	गांधीजी	(4)	विप्र	¥
35.	आपत	त्या देशाचे कोणते रूप	अपेक्षि	त आहे ?						
	(1)	सागरतीर्थ	(2)	विश्वविश	ाल	(3)	मानवतीर्थ	(4)	संगमतीर्थ	

- **36.** Identify the correct sentence :
 - (1) No one was in the house luckily when the roof fell in.
 - (2) No one was in the house when the roof fell in luckily.
 - (3) Luckily, no one was in the house when the roof fell in.
 - (4) No one luckily was in the house when the roof fell in.
- 37. He will probably study in Australia?

(Rewrite using the adjective form of the underlined word)

- (1) Probably that he will study in Australia
- (2) It is probable he will study in Australia
- (3) It is probability that he will stay in Australia and study
- (4) Probably he will stay and study in Australia
- 38. His eyes would water whenever he tried to cut an onion.

Rewrite using an '_ ing' verb.

- (1) His eyes would water whenever he tried cutting an onion.
- (2) His eyes would have water when he is trying to cut an onion.
- (3) His eyes would get water whenever he is trying the cutting of an onion.
- (4) His eyes always get water whenever he tries for cutting an onion.
- 39. Which of the following verb phrases is correctly used?
 - (1) He lugged out his camera on the tripod.
 - (2) He lugged on his camera on the tripod.
 - (3) He lugged off his camera on the tripod.
 - (4) He lugged with his camera on the tripod.
- **40.** Its ethnicity a vibrant element of its very culture is ubiquitously visible in its monument, crafts and cuisine.

Rewrite as a complex sentence.

- (1) Its ethnicity is vibrant element of its culture as ubiquitously visible in its monument, crafts and cuisine.
- (2) As ubiquitously visible in its monument, crafts and cuisine with ethnicity that is vibrant element of its culture.
- (3) Its ethnicity, which is a vibrant element of its very culture, is ubiquitously visible in its monument, craft and cuisine.
- (4) The ethnicity of a vibrant element of its very culture which is ubiquitiously visible in its monument, crafts and cuisine.
- 41. Select the expression that conveys the same meaning as the phrase given.

To lose one's bearings.

- (1) to be uncertain of one's position
- (2) to become mad
- (3) to become sick and tired
- (4) to lose one's temper

Thich is to be help to he control	he correct ne Heaven sked the I sked the I alled upor alled the I e correct it nan was re correct ser ever hard person wh	indirection !" he of Heaven Heaven Heaven to frequent (2)	Principal It speech of the cried, "I will that he will to help him en to witness to witness he compared to be" saga of non-finite	never steal a not steal a in not to s his resolv is stealing nk. (3)	igain. teal again. re never to stea	(4)	Principals
hoose the hoose	ne Heaven sked the I sked the I alled upor alled the I correct it nan was re correct ser ever hard person wh	Heaven Heaven Heaven Heaven Heaven Heaven tem to feeputed (2) htence of	that he will to help him en to witness to witness he had to be" saga	never steal a not steal a in not to s his resolv is stealing nk. (3)	al again." again. teal again. Te never to stea again.		sagacity
This won) sag elect the) How 2) The	correct ser rever hard person wh	(2) ntence (to be" saga of non-finite	(3)	sagacious	(4)	sagacity
How The Dun	rever hard person wh can having	I try, I		-1			
,	n we aske	g retire	us this prese	he test. ent was m nt, Lady M	y great uncle F lacbeth put hei		plan into effect.
The The The The The	minister ca minister ca minister ca	alled uj alled of alled of	pon the youth the youth of f the youth o	h of the co f the count of the cour	ountry to oppos try to oppose t try to oppose	he dowr the dow	y. ry.
They wer The The The The	e carrying injured pla injured pla injured pla	g the in ayers wayer wa ayer wa	jured player vas carried of as being carri ere being carr	off the field by them ied off the ried off the	ld." field. e fields.	the follo	wing sentence ?
ccede.		ate wor	d, that conve	ys more or	r less the same	meaning	as the keyword
elow : 7himsical	, fanciful,	freakis	sh.	1.1	Ü		ree words given bleak
	The final of the f	The minister can be minister be minister can be minister be minister be minister be minister be minister be minister. The minister be minister be minister be minister be minister be minister. The minister be minister by minister be minister by minister be minister by minister b	The minister called up The minister called of The injured players we The injured players we The injured player we The injure	The minister called upon the youth of The minister called of the youth of The minister called off the youth of The minister called out the youth of The injured players was carried of The injured player was being carried of The injured player were being carried of The injured player were being carried of The injured player were carried of The injured player were carried of The injured player were carried of the coose an appropriate word, that conveccede. The injured player were the word that convecced (2) agree to the coose and appropriate word, that convecced (2) agree to the coose and called the convecced (2) agree to the coose and called the coordinate word that convecced (2) agree to the coordinate word (2) agree (2) agree to the coordinate word (2) agree to the coordinate word (2) agree to the coordinate word	The minister called upon the youth of the county of the minister called off the youth of the county. The minister called off the youth of the county. The minister called out the youth of the county. The minister called out the youth of the county. The minister called out the youth of the county. The injured player arrived player off the field. The injured players was carried off by them the injured player was being carried off the minister called player were being carried off the minister player were carried off the minister player were carried off the field player were carried	The minister called of the youth of the country to oppose to the minister called off the youth of the country to oppose to the minister called out the youth of the country to oppose the minister called out the youth of the country to oppose thich of the following alternatives is the correct passive form of they were carrying the injured player off the field." The injured players was carried off by them. The injured player was being carried off the field. The injured player were being carried off the fields. The injured player were carried off the field. The injured player were carried off the field. The injured player were carried off the field. The injured player were being carried off the field. The injured player were being carried off the field. The injured player were being carried off the field. The injured player were being carried off the field. The injured player were being carried off the field. The injured player were being carried off the field. The injured player were being carried off the field. The injured player were being carried off the field. The injured player were being carried off the field. The injured player were being carried off the field. The injured player were being carried off the field. The injured player were being carried off the field. The injured player were being carried off the field. The injured player were being carried off the field. The injured player were being carried off the field. The injured player were being carried off the field. The injured player were being carried off the field. The injured player were being carried off the field. The injured playe	The minister called upon the youth of the country to oppose the do. The minister called of the youth of the country to oppose the down the minister called off the youth of the country to oppose the down the minister called out the youth of the country to oppose the down the minister called out the youth of the country to oppose the down thich of the following alternatives is the correct passive form of the following were carrying the injured player off the field. The injured players was carried off by them. The injured player was being carried off the field. The injured player were being carried off the fields. The injured player were carried off the field. The injured player were the injured off the field. The injured player were carried off the field. The injured player were carried off the field. The injured player were the injured off the fields. The injured player were carried off the fields. The injured player were the injured off the fields. The injured player were carried off the fields. The injured player were the injured off the fields. The injured player were the injured off the fields. The injured player were the injured off the fields. The injured player were the injured off the fields. The injured player were the injured off the fields. The injured player were the injured off the fields. The injured player were the injure

50.	Select from the alternatives the word to below. Wandering, roaming, rambling. (1) idle (2) steady	that is o	opposi (3)	ite in meaning : weak	to the the	ree words giver lethargic
 51.	Complete the following sentence. "If he had not signed" (1) he have been executed.	(2)	he w	vould have bee	en execut	red.
	(3) he would have executed.	(4)	he w	vould executed	l.	
52.	Select the correct sentence/sentences (1) Until he does not try, he must be (2) He must be punished until he tr (3) He must be punished so long as (4) Both (2) and (3) above are correct	e punisies. s he doe		try.		
53.	A person who is given to luxurious lit (1) Sybarite (2) Luxuriou	_	: (3)	Luxuriant	(4)	Wealthy
54.	Select the correct sentence/sentences (1) I am ill since three days. (3) I have been ill since Friday.	(2) (4)		ve been ill for t a (2) and (3) ab		
55.	Choose the correct form of the verb. "one of the girls mike." (1) know (2) to know		(3)	knows	(4)	knowes
56.	Select the incorrect synonym pair from (1) relinquish / abandon (3) degraded / mean	m the f (2) (4)	hum	ing : niliate / disgrad t / abase	ce	
57.	Choose the correctly spelt word. (1) Feasibel (2) Feasible		(3)	Fascieble	(4)	Feaseble
58.	Identify the correct sentence. (1) carefully I was reading the letter (3) I was carefully reading the letter		(2) (4)	I was reading I carefully wa		•
59.	Don't lose your temper. Rewrite as an affirmative sentence. (1) Keep silence (3) Keep calm	(2) (4)		n & quite p away your te	emper	

Simplest and smallest form of plant life, present in air, water and soil, essential to life but may cause disease.										
(1)	toxin		(2)	virus		(3)	bacterium	(4)	amoeba	
Mak	e a cor	mplex sen	tence f	rom the giv	ven sin	nple s	entences :			
You	are qu	iiet. Can	you tell	l me why ?	•					
(1)	You	tell me the	e reasor	n for being	quiet.					
(2)	What	t is the rea	son ef	being quie	et?					
$\langle \cdot \rangle$	Can :	you tell m	e why	are you qu	iiet ?					
(4)	Why	are you q	uiet, ca	n you tell	me ?					
	_	,	_	ts PQR an	d S to	form	a meaningful	sentence	along with	the
1.	The s	sound of y	our vo	ice						
	P.	words ca	n creat	te a						
	Q.	and the	choice o	of your						
	R.	and get t	hem at	tracted to						
	S.	Tremend	ous im	pact on pe	ople					
6.	you l	like a pow	erful n	nagnet						
(1)	RSF	Q Q	(2)	QSPR		(3)	PSQR	(4)	QPSR	
Cho	ose the	e one wor	d that	can substit	ute the	give	n sentence.			
Pled	ge giv	en by a pi	risoner	to return a	after a	tempo	orary release.			
(1)	guar	antee	(2)	surety		(3)	parole	(4)	bail	
Cho	ose the	e correct s	entenc	e.						
(1)	Thou	igh he is f	at but l	he runs fas	t.	(2)	Though he is	fat still	he runs fast.	
(3)	Thou	igh he is f	at he r	uns fast.		(4)	Though he is	fat yet l	ne runs fast.	
Sele	ct the	correct se	ntence,	sentences.						
	(A)	You need	d cricke	et practise.						
	(B)	Did you	practic	e cricket ?						
(1)	Only	(A) is con	rrect		(2)	Only	y (B) is correct			
(3)	Both	(A) and (B) are	correct	(4)	Neit	ther (A) nor (B)) is corre	ct	
	Simp may (1) Mak You (1) (2) (4) Rear first 1. 6. (1) Cho (1) (3) Sele (1)	Simplest armay cause (1) toxin Make a coryou are que (1) You are (2) What (3) Can get (4) Why Rearrange first and the 1. The series P. Q. R. S. 6. you be (1) R S F Choose the Pledge giv (1) guar Choose the (1) Thou (3) Thou (3) Thou Select the (A) (B) (1) Only	Simplest and smalles may cause disease. (1) toxin Make a complex sent You are quiet. Can you tell me the (2) What is the react of Can you tell me (4) Why are you quarter and the last part of the first and get to the first and get	Simplest and smallest form may cause disease. (1) toxin (2) Make a complex sentence for You are quiet. Can you tell (1) You tell me the reason of (2) What is the reason of (3) Can you tell me why (4) Why are you quiet, can get the jumbled partirest and the last part. 1. The sound of your voor P. words can created Q. and the choice of R. and get them at S. Tremendous im 6. you like a powerful me (1) RSPQ (2) Choose the one word that of Pledge given by a prisoner (1) guarantee (2) Choose the correct sentence (1) Though he is fat he results of the correct sentence (2) Select the correct sentence (3) Though he is fat he results of the correct sentence (4) You need cricked (B) Did you practice (1) Only (A) is correct	Simplest and smallest form of plant lift may cause disease. (1) toxin (2) virus Make a complex sentence from the give You are quiet. Can you tell me why 3? (1) You tell me the reason for being (2) What is the reason of being quiet. Can you tell me why are you quiet. Can you tell me words can create a Q. and the choice of your R. and get them attracted to S. Tremendous impact on performed to you like a powerful magnet. (1) RSPQ (2) QSPR Choose the one word that can substitt Pledge given by a prisoner to return at (1) guarantee (2) surety. Choose the correct sentence. (1) Though he is fat but he runs fast. Select the correct sentence/sentences. (A) You need cricket practise. (B) Did you practice cricket? (1) Only (A) is correct.	Simplest and smallest form of plant life, presmay cause disease. (1) toxin (2) virus Make a complex sentence from the given sin You are quiet. Can you tell me why? (1) You tell me the reason for being quiet. (2) What is the reason of being quiet? (3) Can you tell me why are you quiet? (4) Why are you quiet, can you tell me? Rearrange the jumbled parts PQR and S to first and the last part. 1. The sound of your voice P. words can create a Q. and the choice of your R. and get them attracted to S. Tremendous impact on people 6. you like a powerful magnet (1) RSPQ (2) QSPR Choose the one word that can substitute the Pledge given by a prisoner to return after a second of the correct sentence. (1) Though he is fat but he runs fast. Select the correct sentence/sentences. (A) You need cricket practise. (B) Did you practice cricket? (1) Only (A) is correct (2)	Simplest and smallest form of plant life, present in may cause disease. (1) toxin (2) virus (3) Make a complex sentence from the given simple so You are quiet. Can you tell me why? (1) You tell me the reason for being quiet. (2) What is the reason of being quiet? (3) Can you tell me why are you quiet? (4) Why are you quiet, can you tell me? Rearrange the jumbled parts PQR and So to form first and the last part. 1. The sound of your voice P. words can create a Q. and the choice of your R. and get them attracted to S. Tremendous impact on people 6. you like a powerful magnet (1) RSPQ (2) QSPR (3) Choose the one word that can substitute the given Pledge given by a prisoner to return after a tempor (1) guarantee (2) surety (3) Choose the correct sentence. (1) Though he is fat but he runs fast. (2) (3) Though he is fat he runs fast. (4) Select the correct sentence/sentences. (A) You need cricket practise. (B) Did you practice cricket? (1) Only (A) is correct (2) Only	may cause disease. (1) toxin (2) virus (3) bacterium Make a complex sentence from the given simple sentences: You are quiet. Can you tell me why? (1) You tell me the reason for being quiet. (2) What is the reason of being quiet? (3) Can you tell me why are you quiet? (4) Why are you quiet, can you tell me? Rearrange the jumbled parts PQR and S to form a meaningful first and the last part. 1. The sound of your voice P. words can create a Q. and the choice of your R. and get them attracted to S. Tremendous impact on people 6. you like a powerful magnet (1) RSPQ (2) QSPR (3) PSQR Choose the one word that can substitute the given sentence. Pledge given by a prisoner to return after a temporary release. (1) guarantee (2) surety (3) parole Choose the correct sentence. (1) Though he is fat but he runs fast. (2) Though he is (3) Though he is fat he runs fast. (4) Though he is Select the correct sentence/sentences. (A) You need cricket practise. (B) Did you practice cricket? (1) Only (A) is correct (2) Only (B) is correct	Simplest and smallest form of plant life, present in air, water and soil, essemay cause disease. (1) toxin (2) virus (3) bacterium (4) Make a complex sentence from the given simple sentences: You are quiet. Can you tell me why? (1) You tell me the reason for being quiet. (2) What is the reason of being quiet? (3) What is the reason of being quiet? (4) Why are you quiet, can you tell me? Rearrange the jumbled parts PQR and S to form a meaningful sentence first and the last part. 1. The sound of your voice P. words can create a Q. and the choice of your R. and get them attracted to S. Tremendous impact on people 6. you like a powerful magnet (1) RSPQ (2) QSPR (3) PSQR (4) Choose the one word that can substitute the given sentence. Pledge given by a prisoner to return after a temporary release. (1) guarantee (2) surety (3) parole (4) Choose the correct sentence. (1) Though he is fat but he runs fast. (2) Though he is fat still (3) Though he is fat he runs fast. (4) Though he is fat yet I Select the correct sentence/sentences. (A) You need cricket practise. (B) Did you practice cricket? (1) Only (A) is correct (2) Only (B) is correct	Simplest and smallest form of plant life, present in air, water and soil, essential to life may cause disease. (1) toxin (2) virus (3) bacterium (4) amoeba Make a complex sentence from the given simple sentences: You are quiet. Can you tell me why? (1) You tell me the reason for being quiet. (2) What is the reason of being quiet? (3) What is the reason of being quiet? (4) Why are you quiet, can you tell me? Rearrange the jumbled parts PQR and S to form a meaningful sentence along with first and the last part. 1. The sound of your voice P. words can create a Q. and the choice of your R. and get them attracted to S. Tremendous impact on people 6. you like a powerful magnet (1) RSPQ (2) QSPR (3) PSQR (4) QPSR Choose the one word that can substitute the given sentence. Pledge given by a prisoner to return after a temporary release. (1) guarantee (2) surety (3) parole (4) bail Choose the correct sentence. (1) Though he is fat but he runs fast. (2) Though he is fat still he runs fast. (3) Though he is fat but he runs fast. (4) Though he is fat yet he runs fast. Select the correct sentence/sentences. (A) You need cricket practise. (B) Did you practice cricket? (1) Only (A) is correct (2) Only (B) is correct

Question numbers 66 to 70:

Read the following passage carefully and select correct answers to the questions given below: Universities exist for a double purpose - to give advanced specialized training in such subjects as medicine, law, and engineering, for the practitioners of which a high degree of technical knowledge is indispensable, and in the second place, to encourage disinterested researches and to impart to those capable of receiving it advanced learning of a less obviously and immediately practical kind. A certain proportion of the young people attending Universities do so for the purpose of making a career in one of the professions. The rest are there, nominally, to finish their education by the acquisition of disinterested higher learning. In reality, however, most of them attend the university for reasons entirely unconnected with this higher learning, for which they feel no natural appetite and whose nature, significance and object they are therefore unable to comprehend. They enrol themselves as students, or are enrolled by their solicitous parents, because, in the first place, to have attended a University (particularly if the university happens to be a notoriously expensive one) gives a certain social cachet; because a university is a delightful club for young people; and finally because the modern University, at any rate in England and America, is a great athletic organization. When we have deducted from the total number of non-professional students all those who attend the University only for reasons of snobbery and sociability, and for love of sport, the residue of genuine philomaths will be remarkably small. And yet, leaving the professionals out of account for the moment, it is precisely for the philomaths that Universities ought to cater. Students who are merely clubmen, snobs, and athletes should be excluded. Of all the Universities, Oxford and Cambridge contain the largest proportion of non-professional and merely snobbish and athletic students.

66.	Which of the following is most	nearly the same in meaning as the word 'cachet' as used in
	the passage?	
	(1) development	(2) distinguishing mark
	(3) improvement	(4) status mark
	Which class of students should	

- 67. Which class of students should universities supply for?
 - (1) those who are genuinely interested in learning
 - (2) those who are attending only for snobbery
 - (3) students who are clubmen, snobs and athletes
 - (4) disinterested learners
- 68. The aim of the universities is to:
 (1) Develop love for sport
 (2) Make a delightful club for young people
 (3) To give traditional knowledge
 (4) Encourage disinterested researchers
- 69. The subject of the passage is:

 (1) Education higher learning
 (2) Education making a career
 (3) Education a failure
 (4) Education advanced training
- 70. The meaning of 'solicitous' in the paragraph is :(1) religious (2) angry
 - (3) very concerned and anxious (4) kind and affectionate

71.	'खाली (A) (C)	ल राष्ट्रपतींचा त्यांच डॉ. राधाकृष्णन डॉ. राजेंद्र प्रसाद	या पदनियु	क्तीनुसार क्रम	(B)	डॉ. इ	गकीर हुसेन झैलसिंग		
	(1)	A, B, C, D	(2)	A, B, D, C		(3)	C, A, B, D	(4)	D, A, B, C
	Arra (A) (C) (1)	inge the follow Dr. Radhakri Dr. Rajendra A, B, C, D	shnan Prasad	idents in ch	(B) (D)	Dr. 2 Gian	order : Zakir Hussair ii Zailsingh C, A, B, D	n (4)	D, A, B, C
72.	खाली	लपैकी लोकसंख्येच	या दृष्टीने	जगातील सर्वात	न लहान	देश क	ोणता ?		
	(1)	मोनॅको	(2)	सन मॅरिनो		(3)	चीन	(4)	व्हटिकन सिटो
	Acco	0 1 1	ulation	which amo	ng th	e foll	owing is the	smallest	country in the
	(1)	Monaco	(2)	San Marir	no	(3)	China	(4)	Vatican city
73.	योग्य	जोड्या लावा							
		स्तंभ । (स्थाप	ना वर्ष)		स्तंभ	II (रा	ज्य)		
		(a) 1960			(i)	सिक्व	<u></u> ीम		
		(b) 1963			(ii)	गोवा			
		(c) 1975			(iii)	महारा	ष्ट्र		
		(d) 1987			(iv)	नागाल	, गॅंड		
	(1)	(a) - (ii), (b) - (iv),	(c) - (iii),	(d) -				
	(2)	(a) - (iii), (b							
	(3)	(a) - (iv), (b							
	(4)	(a) - (iii), (b		(c) - (11),	(d) -	(1)			
	Mat	ch the followin	0		6.1		T / 1 4 \		
	(1)	(a) 1960 (b) 1963 (c) 1975 (d) 1987		,	(i) (ii) (iii) (iv)	Sikk Goa Mal Nag			
	(1)	(a) - (ii), (b			(d) -				
	(2) (3)	(a) - (iii), (b) (a) - (iv), (b)							
	(4)	(a) - (iii), (b							

74.	1976	5 साली कोणत्या घटन	। दुरुस्ती	द्वारे ''समाजव	गद'' हा	शब्द उ	उद्देशपत्रिक <u>े</u>	त टाकण्यात	आला	?	
	(1)	42	(2)	44		(3)	41		(4)	43	
		976 by which co mble ?	nstitut	ional amer	ndmen	t the	word "s	ocialism"	was	inserted i	n the
	(1)	42	(2)	44		(3)	41		(4)	43	
75.	भारर्त	 ोय चलन रुपयाचे '₹'	हे प्रतीव	——— क्रचिन्ह कोणी	– तयार के	- ले?					
	(1)	विजय वाघ			(2)	अमि	त शहा				
	(3)	डी. उदयकुमार			(4)	डॉ. र	घुनाथ माई	शेलकर			
	Who	o designed '₹' the	symb	ol of India	n curre	ency F	Rupee ?				
	(1)	Vijay Wagh	,		(2)		it Shaha				
	(3)	D. Uday kuma	r		(4)	Dr.	Raghun	ath Mash	elkar		
76.			याला प्रा	प्त झालेला न्य	गयिक ए	- पुनर्विलो	कनाचा अ	— ाधिकार को	गत्या दे	शाच्या संविध	— — गानाच्या
	(1)	इंग्लंड	(2)	अमेरिका		(3)	कॅनडा		(4)	फ्रांस	
		right of Judicial l ch country ? England	Review (2)	in the Sup America	oreme	Court (3)	of India		on the	e constituti France	ion of
 77.		 लिपैकी कोणती जोडी	— चक अ	 ग्रहे							
	(1)	संविधानाचा मसुदा			डकर						
	(2)	संविधान सभेचे अध									
	(3)	संविधा <mark>न</mark> सभा सदस्य									
	(4)	उद्दिष्टांचा ठराव - १	पंडित ने	हरु.							
	Whi (1) (2) (3) (4)	ch of the following Draft constitution President of Constitution Member of Constitution Objective Resolution	on - D nstitue stitue	o <mark>r. B.R. Am</mark> ent Asseml nt Assembl	bedka oly - D ly - Ma	r r. Raj					
78.	पुण्या	तील ''आयुका'' या र	- पंस्थेचे र	पंस्थापक संचा	लक को	ण ?	_				
	(1)	डॉ. जयंत नारळीक	τ		(2)	डॉ. f	वेजय भाट	कर			
	(3)	डॉ. वसंतराव गोवार	ोकर		(4)	डॉ. र	घुनाथ मार्	शेलकर			
	Who	o is the founder I	Directo	or of "IUCA	A" Pun	e?					
	(1)	Dr. Jayant Nar		:1	(2)		Vijay Bl		-11		
	(3)	Dr. Vasantrao	Govar:	ıkar 	(4)	Dr.	Kagnun	ath Mash	eikar		

79.	खाली	ल कोणत्या हक्कास डॉ. बी.आर. आंबेडकरां	नी राज्य	पघटनेचे 'हृदय आणि आत्मा' असे म्हटले:—
	(1)	घटनात्मक उपायांचा अधिकार	(2)	धार्मिक स्वातंत्र्याचा अधिकार
	(3)	मालमत्तेचा अधिकार	(4)	समतेचा अधिकार
		ch of the following rights was descr	ibed l	by Dr. B.R. Ambedkar as the 'Heart and soul'
	(1) (3)	Right to Constitutional Remedies Right to Property	(2) (4)	Right of Freedom of Religion Right to Equality
80.	राज्यः	त्रटनेच्या अनुच्छेद 326 मध्ये 61 वी दुरुस्ती	करुन	व्यवस्था करण्यात आली.
	(1)	निवडणुकीच्या संदर्भात आचार संहितेबाबत		
	(2)	मतदारांना ओळखपत्र देण्याबाबत.		
	(3)	मतदारांचे वय 21 वर्षावरून 18 वर्षे करणे	बाबत.	
	(4)	मतदानासाठी इलेक्ट्रॉनिक्स मशीनचा वापर		
	` '	61st amendment to the Indian Con	stituti	ion Article 326 is regarding :
	(1)	Code of conduct in election		
	(2)	Voter's Identity card		
	(3)	Voter's age is reduced from 21 to	_	
	(4)	Use of Electronic voting machine	for el	ection
81.	राज्यर	प्तभेवर सर्वात प्रथम नामनियुक्त कर <mark>ण्यात आ</mark>	लेले चि	प्र <mark>पटसृ</mark> ष्टीतील व्यक्तिमत्व
	(1)	राज कपूर	(2)	नर्गिस दत्त
	(3)	राज कुमार	(4)	पृथ्वीराज कपूर
	The	first film personality to be nominated	ted to	the Rajya Sabha was :
	(1)	Raj Kapur	(2)	Nargis Dutta
	(3)	Raj Kumar	(4)	Prithviraj Kapur
82.	संघरा	ज्य सरकारमध्ये -		
	(1)	सर्व अधिकार केंद्र सरकारला आहेत.		
	(2)	राज्य व केंद्रामध्ये अधिकार विभाजित आहे	त.	
	(3)	सर्व अधिकार राज्याला असतात		
	(4)	राज्याला अधिकार असतात मात्र केंद्र सरक	ार मार्ग	दर्शक असते
	In F	ederal Government :		
	(1)	All Rights are reserved with Cen-	tral G	overnment
	(2)	Rights are divided between Cent		
	(3)	All Rights are reserved with the S		
	(4)	States have rights but they are gu	iided	by the Central Government

83. योग्य जोड्या लावा

05.	नान्न जाड्या लाना					
	स्तंभ I (शासनसंस्था)	स्तंभ II (अनुच्छेद)				
	(a) निर्वाचन आयोग	(i) अनुच्छेद - 280				
	(b) संघ लोकसेवा आयोग	(ii) अनुच्छेद - 124				
	(c) वित्त आयोग	(iii) अनुच्छेद - 315				
	(d) सर्वोच्च न्यायालय	(iv) अनुच्छेद - 324				
	(1) (a) - (iii), (b) - (i), (c) - (iv),	(d) - (ii)				
	(2) (a) - (iv), (b) - (iii), (c) - (i),					
	(3) (a) - (iv), (b) - (i), (c) - (ii),					
	(4) (a) - (ii), (b) - (iii), (c) - (i),					
	Match the following :					
	Column I (Constitutional Inst	itution) Column II (Article)				
	(a) Election Commission	(i) Article - 280				
	(b) Union Public Service Con	nmission (ii) Article - 124				
	(c) Finance Commission	(iii) Article - 315				
	(d) Supreme Court	(iv) Article - 324				
	(1) (a) - (iii), (b) - (i), (c) - (iv),	(d) - (ii)				
	(2) (a) - (iv), (b) - (iii), (c) - (i),	(d) - (ii)				
	(3) (a) - (iv), (b) - (i), (c) - (ii),					
	(4) (a) - (ii), (b) - (iii), (c) - (i),					
0.4	गंबर गाणांच्याच अधिरामा १०६० अनुसे आ	المحالية الم				
84.		लेल्या ''व्हीलेज फंडाची'' संपूर्ण जबाबदारी कोणाची आहे?				
	(1) सरपंच	(2) उपसरपंच				
	(3) ग्रामपंचायत सचिव	(4) तहसिलदार				
	Who holds the sole responsibility Grampanchayat Act 1958?	of "Village fund" established under Mumbai				
	(1) Head of the village	(2) Deputy Head of the village				
	(3) Secretary of Gram Panchayat	(4) Tahsildar				
85.	ए पी जे अब्दल कलाम जेव्हा भारताचे राष्ट्रपती	म्हणून निवडून आले तेव्हा त्यांचे प्रतिस्पर्धी कोण होते?				
00.	(1) निर्मला देशपांडे	(2) भैरोसिंग शेखावत				
	(3) लक्ष्मी सहगल	(4) जोगिंदर सिंग				
	Who was the contestant when APJ A	bdul Kalam got elected as the President of India?				
	(1) Nirmala Deshpande	(2) Bhairosingh Sekhawat				
	(3) Lakshmi Sehgal	(4) Jogindar Singh				

86.	युरो-	2012 फुटबॉल अंतिम	। सामन्यातः	स्पेनने इटल	रीचा _		गोल	ने पराभव	केला.		
	(1)	1 - 0	(2) 3 -	0		(3)	4 - 0		(4)	6 - 0	
	Spai	n defeated Itali in	Euro - 2	012 footl	ball fi	nals	by	go	als.		
	$(\hat{1})$	1 - 0	(2) 3 -			(3)	4 - 0		(4)	6 - 0	
87.	पंचर्श	ल करारामध्ये पुढीलपै	की कोणते व	ात्त्व आढ०	ठत नार्ह	ì?		-			
	(1)	शांततामय सहजीवन									
	(2)	परराष्ट्रावर अनाक्रमण	ग								
	(3)	परस्परांच्या अखंडत्व	ाचा व सार्वः	भौमत्वाचा :	आदर						
	(4)	हिंदू व बौद्ध धर्माचा	प्रसार आणि	प्रचार							
	Whi	ch of the followin	g is not fo	ound in	'Pancl	hash	eel agreen	nent' ?			
	(1)	Peaceful Co - ex	istance								
	(2)	Non aggression	0	0		-					
	(3)	Mutual respect t				y					
	(4)	Spread of Hindu	uism and	Buddhis	m						
88.	19 🌣	या शतकात संपूर्ण भारत	तात टिकठि	नाणी आदि	वासींचे	बंड	झालेले दिसते	ो, कारण .			
	(1)	सावकारांचा जाच			(2)	आदि	(वासींचे स्वा	र्थी नेतृत्व			
	(3)	ब्रिटिशांचे वसाहतवा	दी धोरण		(4)	वरील	ठपैकी कोणते	हो नाही			
	Why	7 in the 19 th centu	ry, there	were trib	oal up	risin	gs at seve	ral place	es in I	ndia ?	
	(1)	Exploitation by	moneyler	ders	(2)	Self	ish leader	ship of t	ribals		
	(3)	Colonial policies	s of Britisl	1	(4)	Nor	ne of the a	bove			
89.	छ. ४	गहू महाराज व लो. टिव	ठक यांच्याती	ल सहकाय	कोणत	या घट	<mark>टनां</mark> मुळे कमी	झाले ?			
	(1)	काका महाराज प्रकर	ण व पुराणोव	न्त प्रकरण							
	(2)	वेदोक्त प्रकरण व क	ाकामहारा ज	प्रकरण							
	(3)	ताईमहाराज प्रकरण									
	(4)	वेदोक्त प्रकरण व त	ाईमहाराज प्र	करण							
		ch of the followin Lokmanya Tilak		led to bi	tter re	latio	ns betwee	n Chhat	rapati	i Shahu M	aharaj
	(1)	Kakamaharaj ar		okta epis	sodes						
	(2)	Vedokta and Ka		, -							
	(3)	Taimaharaj and	•	-							
	(4)	Vedokta and Ta	aimaharaj	episode	S						

90.	19 व्या शतकातील ''धार्मिक व सामाजिक सुधारणा'' चळवळीचे मुख्य उद्दिष्ट होते											
	(1)	ब्रिटिश वसाहतवादाला र्	वरोध	(2)	परमार्थ किंवा मोक्षप्राप्ती							
	(3)	स्वधर्माभिमान		(4)	मानवतावाद							
	Wha	it was the main obje	ctive behind t	he "Re	ligio-socio reforms" ir	19 th c	entury ?					
	(1)	Oppose British col		(2)	Salvation		•					
	(3)	Pride of one's own	religion	(4)	Humanism							
91.	खाली	लपैकी कोणाचा महाराष्ट्रा	तील सहकारी चळ	वळीशी	संबंध नाही ?							
	(1)	धनंजयराव गाडगीळ		(2)	वैकुंठभाई मेहता							
	(3)	विठ्ठलराव विखे पाटील		(4)	जन. शंकरराव थोरात							
	Who	Who was not associated with the co-operative movement of Maharashtra?										
	(1)	Dhananjayrao Gao		(2)	Vaikunthbhai Mehta							
	(3)	Vitthalrao Vikhe F	atil	(4)	Gen. Shankarrao Th	orat						
92.	शेती व्यवसायाच्या व्यापारीकरणामुळे ब्रिटिशांच्या <mark>काळा</mark> त भारतावर काय परिणाम झाले?											
	(1) शेती व्यवसायाची भरभराट											
	(2)	ग्रामीण अर्थ व्यवस्थेत र्	न्धारणा									
	(3)	ब्रिटिश सरकारविरुद्ध उ										
	(4)	दुष्काळ विमोचन										
	What were the effects of commercialization of Agriculture in British India?											
	(1) Prosperity in Agriculture											
	(2)	(2) Improvement of rural economy										
	(3)	Rebellion against t	he British Gov	vernme	ent							
	(4)	Famine relief										
93.	महार	ाष्ट्र <mark>ात 'कर्नाटकसिंह'</mark> म्हणू	न कोण प्रसिद्ध हो	ते ?								
	(1)	गंगाधरराव देशपांडे		(2)	काका कालेलकर							
	(3)	अण्णा सहस्त्रबुद्धे		(4)	देउ गणपत							
	Who	was known as "K	arnatak Sinh"	in Ma	harashtra ?							
	(1)	Gangadharrao De	shpande	(2)	Kaka Kalelkar							
	(3)	Anna Sahastrabud	ldhe	(4)	Deu Ganpat							
94.	गोवा	विमोचन समितीची स्थाप	—————————————————————————————————————	्. थे झाली.			· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·					
	(1)	पुणे (१	2) मुंबई		(3) मडगांव	(4)	पणजी					
	"Go	a Liberation Comm	ittee" was esta	ablishe	ed at							
	(1)		2) Mumbai		(3) Margao	(4)	Panaji					

95.	खाली	लपैकी चुकीची जोडी कोणती?		
	(1)	ताराबाई शिंदे – बालगृह	(2)	पंडिता रमाबाई – मुक्तिसदन
	(3)	रमाबाई रानडे - सेवासदन	(4)	ताराबाई मोडक - शिशुविहार
	Whi	ch of the following is incorrectly p	oaired	?
	(1)	Tarabai Shinde - Balgruh	(2)	Pandita Ramabai - Muktisadan
	(3)	Ramabai Ranade - Seva sadan	(4)	Tarabai Modak - Shishuvihar
96.	निष्क	ाम कर्म मठाचे उद्दिष्ट काय होते ?		
	(1)	स्त्रियांची सेवा करणे.		
	(2)	दलितांची सेवा करणे		
	(3)	वरील दोन्ही.		
	(4)	वरील एकही नाही.		
	Wha	at was the objective of the Nishka	m Karı	ma Math ?
	(1)	To work for upliftment of wome		THE INTERIOR
	(2)	To work for upliftment of depre		asses
	(3)	Both the above		
	(4)	None of the above		
97.	भारत	ातील पहिल्या कामगार संघटनेचे संस्थापक हे होते.	व महात्	मा फुले यांच्या सत्यशोधक समाजातील निष्ठावंत कार्यकर्ते
	(1)	दिनकरराव जवळकर	(2)	कृष्णराव भालेकर
	(3)	नारायण मेघाजी लोखंडे	(4)	राजर्षी शाहू
		was the founder of the fir	st wor	kers union in India and also a loyal follower
		Satyashodhak samaj" started by l		
	(1)	Dinkarrao Javalkar	(2)	Krishnarao Bhalekar
	(3)	Narayan Meghaji Lokhande	(4) ———	Rajarshi Shahu
98.	मराठ	तितील पहिले वृत्तपत्र काढण्याचा मान कोणाव	त्रा जातो	?
	(1)	भाऊ महाजन	(2)	विष्णूशास्त्री पंडीत
	(3)	बाळशास्त्री जांभेकर	(4)	लोकमान्य टिळक
	Who	o has the honour of publishing the	e first i	news paper in Marathi ?
	(1)	Bhau Mahajan	(2)	Vishnushashri Pandit
	(3)	Balshastri Jambhekar	(4)	Lokmanya Tilak
	 ਹਾ ਨਾ	मासाठी जागा / SPACE FOR ROU	CH W	ORK
વા છ	ला फा	TITION SITH / STACE FOR KOU	GII W	

99.	 'डिप्रेस्ड क्लास मिशन' ने प्रामुख्याने खालील कोणत्या घटकासाठी कार्य केले 											
	(1)	दलितांच्या उद्धारासाठं	ो		(2)	विधव	ाविवाह					
	(3)	आदिवासी सेवा			(4)	स्त्री-र	सबलीकरण					
	'Dep	ressed class missi	on' p	rominently v	vorke	d for	:					
	(1)	Upliftment of Da		•	(2)	Widow remarriage						
	(3)	Service to tribal			(4)	Won	nen empo	wermen	ıt			
100.	'महार	ाष्ट्राचे बुकर टी-वॉशिंग	टन' म	इणून कोणाला अ	गोळखर	हे जाते	?					
	(1)	महात्मा फुले			(2) कर्मवीर भाऊराव पाटील							
	(3)	महर्षी धोंडो केशव क	र्वे		(4)	महर्षी	विठ्ठल शिंदे					
	Who	is regarded as th	e 'Bo	oker T-Wasł	ningto	n' of	Maharasl	ntra ?				
	(1)	Mahatma Phule			(2)		naveer Bl					
	(3)	Maharshi Dhono	io Ke	shav Karve	(4)	4) Maharshi Vitthal Shinde						
101.	भारता	तील कुटुंबनियोजनाचे	पहिले	पुरस्कर्ते म्हणून	कोणाक	डे पाहि	हेले जाते ?					
	(1)	डॉ. द्वारकानाथ कोटण	गिस		(2)	र. धों. कर्वे						
	(3)	ह. ना. आपटे			(4)	रा. ग.	गडकरी					
	Who	is regarded as th	e firs	t staunch fol	lower	of fa	mily plar	ning pro	ogran	nme in India ?		
	(1) Dr. Dwarkanath Kotnis						Karve	01	U			
	(3)	H.N. Apte			(4)	R.G.	Gadkari					
102.	बद्धिव	ादाचे जनक कोणास म	हणतात	?								
	(1)	डॉ. भांडारकर	(2)	गो. ग. आगरव	कर	(3)	न्या. रानडे		(4)	गो. कृ. गोखले		
	` `	is known as the								2		
	(1)	Dr. Bhandarkar				(3)	Justice I	Ranade	(4)	G.K. Gokhale		
103.	औरंग	बाद विभागातील तालुव	स्यांची	संख्या किती ?			-			W		
	(1)	25	(2)	58		(3)	76		(4)	35		
		many Talukas ar	re the	re in Auran	gabad	l Divi	sion ?					
	(1)	25	(2)	58	.	(3)	76		(4)	35		
104.	महारा	ष्ट्रातील खालील जिल्ह्य	यांपैकी	कोणत्या एका	जिल्ह्य	ात 'परि	डक जिमनीर	 बालचे क्षेत्र	' सर्वात	न अधिक आहे ?		
	(1)	सांगली	(2)	पुणे		(3)	सोलापूर		(4)	अहमदनगर		
	Whi	ch one of the follo	wing	districts has	s the I	larges	t area un	der fallo	w?			
	(1)	Sangli	(2)	Pune		(3)	Solapur		(4)	Ahmednagar		

105.	खाली	खालीलपैकी कोणत्या दोन देशांमधील सीमारेषा ही 'मॅकमोहन रेषा' आहे ?										
	(1)	भारत आणि चीन	(2)	भारत आणि बांगलादेश								
	(3)	भारत आणि पाकिस्तान	(4)	भारत आणि नेपाळ								
	Betw	veen which of the following c	ounti	ries 'Mc Mahon Line' is the boundary								
	(1) (3)	India and China India and Pakistan	(2) (4)	India and Bangladesh India and Nepal								
106.	खाली	लपैकी कोणत्या शहराला महाराष्ट्राचे <u>म</u> चैस्टर	म्हणता	त ?								
	(1)	मुंबई (2) भिवंडी		(3) इचलकरंजी (4) बेलापूर								
	Whic	ch one of the following is known a	s the	Manchester of Maharashtra ?								
	(1)	Mumbai (2) Bhiwandi		(3) Ichalkaranji (4) Belapur								
107.	भारता	त कोणत्या एका वाऱ्यांमुळे दुसऱ्या क्रमांकाच	ा पाऊस	ग पडतो ?								
	(1)	उत्तर-पूर्व मोसमी वारे		पूर्व-पश्चिम मोसमी वारे.								
	(3)	दक्षिण-पश्चिम मोसमी वारे	(4)	पश्चिम-पूर्व मोसमी वारे								
	Which winds bring in second highest rainfall in India?											
	(1)	North - East Monsoons	(2)	East - West Monsoons								
	(3)	South - West Monsoons	(4)	West - East Monsoons								
108.	खाली	लपैकी कोणत्या महामार्गावर 'खंबाटकी घाट	' लागतो	1?								
	(1)	मुंबई-पुणे	(2)	पुणे-सोलापूर								
	(3)	पुणे-बंगलूरु		मुंबई-नाशिक								
	On v	which one of the following high wa	ays ' <u>K</u>	hambataki' Ghat is located ?								
		Mumbai - Pune	-									
	(3)	Pune - Bangaluru	(4)	Mumbai - Nasik								
109.	'चिल्ब	का सरोवर' खालीलपैकी कोणत्या राज्यात अ	ाहे ?									
	(1)	ओडिशा	(2)	जम्मू–काश्मिर								
	(3)	प. बंगाल	(4)	केरळ								
	In w	hich state is 'Lake Chilka' located	?									
	(1)	Odisha	(2)	Jammu-Kashmir								
	(3)	W. Bengal	(4)	Kerala								

110.	'गिर'	कशासाठी प्रसिद्ध	आहे ?									
	(1)	मोर	(2)	वाघ		(3)	सिंह	(4)	हरण			
	Wha	t is 'Gir' famo	us for ?									
	(1)	Peacock	(2)	Tiger		(3)	Lion	(4)	Deer			
111.	भारता	त उदारीकरणाचे	प्रतिकूल पर्ग	 रेणाम	<u></u> ह	या क्षेत्र!	त झाले आहेत.					
	(1)	विदेशी चलन स	ाठा		(2)	आर्थि	क व्यवहार समतोत	छ				
	(3)	भारतीय उत्पादन	ाचा दर्जा		(4)	लघुउ	द्योग					
	Adv	erse effects of	liberaliz	ation in Ind	ia we	ere seen on						
	(1)	Foreign Excl			(2)		nce in econom		nctions			
	(3)	Quality of In	idian god	ods	(4)	Sma	ll Scale Indust	ries				
112.	कृषी क्षेत्राशी संबंधितपेक्षा जास्त वेबसाइटस उपलब्ध आहेत परंतु त्यापैकी फारच कमी प्राटशिक											
	-	ध्ये उपलब्ध आहे			Ì		. 3					
	(1)	40			(2)	400						
	(3)	1000			(4)	वरील	पैकी काही नाही					
	_	•		re more tha	n		websites but	t very fev	v of them are in			
	(1)	egional languages. 1) 40				400						
	(3)	1000			(2) (4)	None of the above						
113.		म्हणजे ए	रका वर्षात		 वस्तू अ	ाणि सेव	त्रांचा एकूण बाजार	भाव होय.				
	(1)	स्थूल राष्ट्रीय उत					य उत्पन्न					
	(3)	वैयक्तिक उत्पन			, ,		ळ राष्ट्रीय उत्पन					
	, ,	is defin	ned as the	e total marke	et valı	ne of a	ll final goods a	and servi	ces produced in			
	is defined as the total market value of all final goods and services produced in a year.											
	(1)	Gross Nation		, ,	(2)		onal Income (,				
	(3)	Personal Inc	ome (P.I.)	(4)	Net	National Prod	uct (N.N	I.P.)			
114.	प्रगत	औद्योगिक समाज	ातील ठळव	न वैशिष्ट्य म्हण	गजे							
	(1)	पुरेशी सामाजिक	सुरक्षितता		(2)	मोफर	। शिक्षण					
	(3)	मोफत अन्नधान	य		(4)	सहज रोजगार उपलब्ध						
		is the	peculiari	ty of the de	velop	ed inc	lustrial sector.					
	(1) Sufficient social security					Free education						
	(3)	Free food			(4)	Easy	employment	availabil	ity			

115.	नैसर्गि	नैसर्गिक साधनसामग्रीमध्ये यांचा समावेश होतो											
	(1)	जमीन			(2)	पाण्या	चे स्त्रोत						
	(3)	हवामान			(4)	वरील	सर्व						
	Natu	ıral Resources in	clude		. •								
	(1)	Land			(2)	Wate	er Resources						
	(3)	Climate			(4)	All t	he above						
116.	वाताव	ारणातील ओझोन लेअ	र मुळे		किरणां	ना पृथ्व	गीपर्यंत येण्यास अट	काव होतो	•				
	(1)	क्ष-	(2)	गॅमा		(3)	अल्ट्राव्हायोलेट	(4)	न्यूट्रॉन्स				
	Ozoi	ne layer of atmos	phere	prevents th	ne ent	ry of	ray	s on the	e earth.				
	(1)	X-	(2)	Gamma		(3)	Ultraviolet	(4)	Neutrons				
117.	माला	वे उत्पादन करणाऱ्या व	जारखा न	यामध्ये कोणता	सिद्धांत	वापरत	————— हा जातो ?						
	(1)	स्थिर फलाचा सिद्धांत	त		(2)	वाढत	या फलाचा सिद्धांत						
	(3)	घटत्या फलाचा सिद्ध	तंत		(4)	वरील	सर्व सिद्धांत						
	In manufacturing industry which law of returns is applied?												
	(1)	Law of constant	t retu	rns	(2)	Law	of increasing i	eturns					
	(3)	Law of decreasi	ng re	turns	(4)	All t	the above						
118.	जागि	तंकीकरण म्हणजे जगा	तील वि	न <mark>िध</mark> अर्थव्यव	स्थांचे		होय.						
	(1)	आंतरराष्ट्रीयकरण			(2)	उदारी	करण						
	(3)	विभक्तीकरण			(4)		मीकीकरण						
	` (I. (F								
		palization means		of va				rld.					
	(1)	Internationaliza	ation		(2)		ralization						
	(3)	Disintegration			(4)	Inte	gration 						
119.	तुंलना	त्मक दृष्ट्या कमी उत्	गन आ	णि अधिक मा	नवी वि	कास अ	ासे चित्र कोणत्या र	ाज्यात दिर	नून येते ?				
	(1)	राजस्थान	(2)	हरियाणा		(3)	केरळ	(4)	कर्नाटक				
	In w	hich state is high	er hu	man develo	pmen	t with	relatively lowe	er incom	ne seen ?				
	(1)	Rajasthan	(2)	Haryana		(3)	Kerala	(4)	Karnataka				
									- · · · · · · · · · · · · · · · · · · ·				

120.	^ 6										
	अंतभ	वि केला आहे.									
	(1)	के.सी.सी.			(2)	एस.	एच.जी				
	(3)	सूक्ष्म फायनान्स			(4)	वरील	ठपैकी एकही	नाही			
	_	Loans disbursed triya Krishi Bima				scher	me for not	ified cro	ps are	e cove	red under
	(1) (3)	KCC Micro Finance	- Oju		(2) (4)	SHO Nor	G ne of the a	bove			
121.	भारता	तील खालीलपैकी कोण	त्या रा	न्यामध्ये दारि	द्र्य रेषेख	ालील	लोकसंख्येचे	प्रमाण सव	 र्वात कम	 गी आहे.	
	(1)	हरियाणा	(2)	गुजरात		(3)	पंजाब		(4)	गोवा	
		ch of the following erty line ?	g stat	es of India	has lo	west	percentag	ge of po	pulati	on livi	ng below
	(1)	•	(2)	Gujarat		(3)	Punjab		(4)	Goa	
122.	महारा	ष्ट्रात महिला विकासासा	ठी तळ	 प्रमळीने कार्य	करणाऱ्य	सेवाभ	गावी व्यक्ती	- व संस्था य	- गांना		पुरस्कार
	दिला	जातो.									
	(1)	इंदिरा गांधी	(2)	सावि	त्रीबाई फुले						
	(3)	अहिल्याबाई होळकर			(4)	मदर	तेरेसा				
	Award is given to individuals and organisations working for the welfare of										
	wom	nen in Maharashtr	i dais d	0.	Burnsunor				veralle of		
	(1)	Indira Gandhi			(2)						
	(3)	Ahilyabai Holkai			(4)	Mot	ther Teres	a			
123.	मोटार	वाहनांमुळे	ਸ਼	—— कारचे प्रदूषण	होते.			1 .			
	(1)	हवेमधील			(2)	प्रार्था	मेक				
	(3)	दुय्यम			(4)	प्रार्था	मक व दुय्यम	न दोन्ही प्रन	कारचे		
		or vehicles cause _		type	e pollu						
	(1)	Air	_	JP	(2)		nary				
	(3)	Secondary			(4)	Botl	h primary	and sec	conda	ry	
124.	ई-मेल	ञ्चा अर्थ	 _ अस	ा आहे.		-					
	(1)	इलेक्ट्रॉनिक मेल			(2)	इलेक	ट्रोस्टॅटीक मे	ल			
	(3)	इलेक्ट्रोमॅग्नेटीक मेल			(4)	इलेक	ट्रीक मेल				
	E-ma	ail stands for									
	(1)	Electronic mail	(2)) Electrostatic mail							
	(3)	Electromagnetic		(4)	Elec	ctric mail					
			_			_					

125.		हे पर	र्यावरणाच्या ऱ्हा	साचे कारण	। आणि परि	णाम द	ोन्हीही आहे.		
	(1)	दारिद्रय	(2)	बेकारी		(3)	मागासलेपणा	(4)	सुधारणा
		is sa	aid to be bo	oth cause	and effe	ct of	environmental	degrada	ation.
	(1)	Poverty						-	Development
126.	भारत	उ। जगातील _		महा जैववि	विधता देशां	—— पैकी ए	एक आहे.		
	(1)	6	(2)	12		(3)	21	(4)	24
	India	a is identifi	ed as one o	f the	N	Mega	Biodiversity co	untries	of the world.
	(1)	6	(2)	12		(3)	21	(4)	24
127.		याचे	मुख्य कार्य म्हा	गजे जिमनी	चा पोत सुधा	रणे व	कायम ठेवणे हे असृ	्न ते रासाय	प्रनिक, अरासायनिक,
	जैविव	ज्यते यांच्या व	वापरात सुसूत्रत	ा आणते.					
	(1)	आय. पी. एन	न. एम. एस.		(2)	आय.	पी. एम.		
	(3)	आय. आर. ी	डि. पी.		(4)	एच.	वाय. व्ही. पी.		
	agric		oductivity 1		-				lity and sustain o-fertilizers in a
	(1)	IPNMS			(2)	IPM	ĺ		
	(3)	IRDP			(4)	HY	VP		
128.	 कुटुंब		म्हणतात.	न अथवा	अंशकालीन	स्वरुप	ात जो उद्योगधंदा	चालविला	जातो त्या उद्योगाला
	(1)	लघु उद्योग			(2)	कुटी	र उद्योग		
	(3)	गृह उद्योग			(4)	प्रार्था	मेक उद्योग		
	fami							help of	members of the
		-	a whole or le Industry	^		•	tage Industry		
	(3)	Domestic	,		. (4)		nary Industry		
129.	भारता	मध्ये मध्यवर्ती	—— नियोजन मंड	- ळ नेमण्याच	ी सूचना को	— णित्या	आयोगाने केली होत	î ?	
	(1)	राज्यकोषीय			(2)		य कृषी आयोग		
	(3)	डॉ. व्होलकर			(4)		सत्ताक आयोग		
	Whi India		ssion recon	nmended	l establis	hmer	nt of Central Pl	lanning	Commission in
	(1)	Fiscal Cor			(2)	Nat	ional Commissi	ion of A	griculture
	(3)	Dr. Volck	ar		(4)	Con	nmonwealth Co	ommissi	on

130. अन्नधान्याच्या किंमतीचा परिणाम सर्वसाधारण दरवाढ व जीवनखर्च यावर स्थैर्याच्या दृ असा होतो.								च्या दृष्टीने अनुकूल		
	(1)	कमी	(2)	जास्त		(3)	चढउतार	(4)	मध्यम	
	leve	foo I and cost o		es have a	a favoura	ble sta	abilising influen	ice on tl	he general price	
	(1)	Low	(2)	High		(3)	Fluctuating	(4)	Medium	
131.		ही ३		रेता सर्वात	उत्तम प्रक	 रची शे	—————— ती आहे.			
	(1)	सामुदायिक	शेती		(2)	सहक	ारी तत्वावरील शेती			
	(3)	भांडवलशार्ह	ोवर आधारित शं	ोती	(4)	शेतक	ऱ्याने केलेली शेती			
		is t	he best farm	ing solu	ition for i	rural I	India.			
	(1)	Collective	e farming		(2)	Cooperative farming				
	(3)	Capitalist	farming		(4)	Peas	ant farming			
132.	32. डॉ. व्ही. एन. दांडेकर व श्री निळकंठ रथ यांच्या मते दारिद्रचरेषेखालील लोकसंख्या मोजतांना किमान आहार उष्णांकाचा पाहिजे.									
	(1)	1800	(2)	2250		(3)	2400	(4)	2000	
								_	rsons below the	
	pove (1)	erty line or 1800	the basis of (2)	daily ca 2250	alorie inta	ake of (3)	per 2400	capita (4)	per day. 2000	
133.			सिस्टीम सॉफ्टवे	अर प्रोग्राम			~ ~ ~			
	(1)	वर्ड प्रोसेसर			(2)		वेसड् मॅनेजमेंट सिस्त	टाम		
	(3)	(Operatir	ng) ऑपरेटींग f	सस्टोम	(4)	अप्ल	केशन सॉफ्टवेअर			
	The		is one of the	ne system	n softwa	re pro	grammes.			
(1) Word processor (2) Databased management								•	stem	
	(3)	Operating	g system		(4)	App	lication softwar	re 		
134.		प्रोग्र	गम नको असले	ले इमेल श	ोधून काढून	टाकत	ì.			
	(1)	मिडिया	(2)	अँटी-स्पं	ॉम	(3)	डि.एस.ल.	(4)	मेटा	
		pro	ogramme ide	entifies a	nd elimi	nates	unwanted and	unsolici	ited e-mails.	
	(1)	Media	(2)	Anti-s		(3)	DSL	(4)	Meta	

135.	(1)	ो तंत्रज्ञान कायदा। ई–मेल डिजिटल ई–फीलींग ऑफ	सिग्नेचर	तर्गत	(2) (4)		मर्स		
	Lega (1) (3)	l recognition of E-mail digital E-filing of rec	signatu			E-cor	nmerce		
136.		द्योग विकासासाठी लाख ते							ो उद्योग ज्यांच्यामध्ये
	(1)								₹ 1 कोटी
		Gupta study g an investmen ₹ 25 lakh	t of ₹ 10	lakh to _		in	Plant and Ma	achinery.	I units as those ₹1 Crore
137.	जलद (1) (3)	आर्थिक विकासार खाजगीकरण जागतिकीकरण	चे प्रमुख स्	्त्र म्हणजे <u> </u>	(2) (4)		करण ो कोणतेही नाही		
	The (1) (3)	formula for fa Privatization Globalizatior		mic devel	-	Liber	ralization e of the above	2	
138.	सन 2 (1)	2001 साली भारत 50	देशातील ए (2)		ामध्ये कृष	4-1			
	In Ir (1)	ndia, during 200	01 the sh (2)	are of agri	culture	in tota (3)			percent.
139.		किंमती पं	ोक पेरण्या	पूर्वी सरकार	कडून घोर्	षेत केल	या जातात व त्या	साठी सरका	रची हमी असते.
	(1)	किमान आधारभू विक्री			(2)	खरेदी शॅडो			
		_	are gene	erally anno	ounced	well i	n advance of	crop sow	ring season and
	are (1) (3)	guaranteed! Minimum Su Issue	ıpport		(2) (4)	Proc Shac	urement low		
140.		उत्पादना	त महाराष्ट्रा	चा भारतात	पहिला क्र	— मांक ल	ागतो.		
	(1)	गञ्जाच्या	(2)	साखरेच्या		(3)	भाता (तांदूळ)	च्या (4)	माशांच्या
	The (1)	state of Maha: Wheat	rastra ra (2)		n the p	roduct (3)	ion of Paddy	· (4)	Fish

141.	क्षारयुव	क्त जिमनीत वाढणाऱ्या									
	(1)	आक्झीलोफाईटस्	(2)	हॉलोफाईटस्		(3)	सायक्रोफाईटस्	(4)	लिथोफाईटस्		
	Wha	t are plants grow	ing in	saline soil	called	?					
	(1)	Oxylophytes	(2)	Halophyt	es	(3)	Psychrophytes	s (4)	Lithophytes		
142.	खाली	लपैकी कोणता संगणक	जास्त	वेगाने कार्य	करतो ?						
	(1)	मिनी कॉम्प्युटर			(2)	मायक्र	ो कॉम्प्युटर				
	(3)	मेन फ्रेम			(4)	सुपर	कॉम्प्युटर				
	Whic	ch one of the follo	wing	Computer	s work	s fast	er ?				
	(1)	Mini computer			(2)	Micro computer					
	(3)	Main frame			(4)	Supe	er computer				
143.	शेतक आहे.	ऱ्यासाठी कृषिबाजारवि	षयक	विस्तार सेवेत	सुधारण	ा म्हणू	न तं	त्रज्ञानाच्या	वापराची शिफारस		
	(1)	माहिती	(2)	जैव		(3)	सेंद्रिय	(4)	पारंपारिक		
		ommendations o nology to provide Information							of		
144	 आंतर	 राष्ट्रीय व्यापारासाठी प्रं		टेणे व त्याव	 ,	 n ਨੇਰਥ	यासाठी कोणती आंत	गुगाध्यीयः	मंस्था कार्य करते 2		
111.	(1)	गॅट - गॅट	i viie	4 1 4 (414	(2)	, ७५ नाफेड		17(1-21-1	. W. H. 16.14 16.11		
	(3)	डबल्यू. टी. ओ.			(4)		मंडळ —				
	Whi	ch International b	odv s	unervises		ccura	ves Internationa	al Trade	. ?		
	(1)	GATT	ouy c	aper vises ((2)	NAF		ar Trude			
	(3)	W.T.O.			(4)	Marl	keting Board				
145.		ॉनिक मार्केट हे बत सखोल ज्ञान असते		मार्केट अ	ाहे जिथे	जगभर	विक्रेते आणि खरी	ोददार यां	ना संबंधित वस्तू व		
	(1)	एकाधिकार शाही			(2)	संपूर्ण	मार्केट				
	(3)	सदोष मार्केट			(4)	द्वाधिव	कार बाजार				
	who (1)	ronic Market is a have detailed in monopoly	forma		ling m (2)	arket perf	and price. ect market	vide bu	yers and sellers		
	(3)	imperfect marke	et		(4)	duoj	ooly				

146.	. सन 2011-12 मध्ये कृषी व तत्सम विभागाचा मिळून 2004-05 च्या किंमतीनुसार देशाच्या सकल घरेलू उत्पादनात टक्के वाटा होता.										
	(1)	13.9%	(2)	15.0%		(3)	16.1%	(4)	20.9%	
		culture and allies in 2011-12.	ed Act	ivities, acc	counted	for .		percent	of (GDP at 2004-05	
	(1)		(2)	15.0%		(3)	16.1%	((4)	20.9%	
147.	भारत	तील रोजगार वृद्धीच	ा वेग को	——— णत्या रोजगार	ामधील न	कारात्म	नक वाढीमुळे व	कमी झाला	आहे	?	
	(1)	कृषी			(2)	उद्योग	T				
	(3)	वित्तीय सेवा			(4)	संचा	τ				
		negative grow loyment in Indi		of which	sector	has	brought d	own the	rat	e of growth of	
		Agriculture			(2)		ıstries				
	(3)	Financial servi	ices		(4)	Con	nmunicatio	n			
148.		लाकडापा	——— पून आग	पेट्या तयार	करतात.						
	(1)	सागवान	(2)	बाभूळ		(3)	सेमल	((4)	आंबा	
	Mate	ch boxes are ma	de up	of	wo	ood.					
	(1)	Teak wood	(2)	Babool		(3)	Semal	((4)	Mango	
149.		कडून भौग	गोलिक वि		वण्यासार्ठ	सॅटेल	गईटचा वापर व	केला जातो.		· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	
	(1)	GPS	(2)	OSI		(3)	DSL	((4)	NOS	
		use sate	llit <mark>es</mark> to	det <mark>er</mark> min	ie geogi	raphic	locations.				
	(1)	GPS	(2)	OSI		(3)	DSL	((4)	NOS	
150.	विभा	गीय ग्रामीण बँकांचे	 मुख्य का	र्य कोणते ?					7		
	(1)	आर्थिकदृष्टया कम	ाकुवत ग	टांना कर्ज पुर	खठा करा	णे					
	(2)	ठेवी जमविण्यासार									
	(3)	ग्रामीण भागात शार	बा उघडा	गे							
	(4)	चलन फुगवटयावर	. नियंत्रण	। ठेवण <u>े</u>							
	Wha	nt is the main fu	nction	of a Regio	nal Rur	al Ba	nk ?				
	(1)	To advance lo		_							
	(2)	To encourage	deposit	t mobilisat	ion.						
	(3) To open branches in rural areas.										
	(4)	To control infl	ation.								

151.	खाली	लपैकी कोणती मोसंबी	ची जात	न आहे ?					
	(1)	मृदुला	(2)	राजापुरी		(3)	सतगुडी	(4)	लखनौ-49
	Whi	ch of the followin	g is a	variety of s	weet l	ime ?			
	(1)	Mrudula	(2)	Rajapuri		(3)	Sathgudi	(4)	Lucknow - 49
152.	एक ि	केलो वजनाच्या परिपव	म्ब कार्प	———- माशाच्या मार्द	ीमध्ये र	नाधारण	तः किती अंडी अस	ातात ?	
	(1)	50,000 - 75,000			(2)	75,00	00 - 1,00,000		
	(3)	1,00,000 - 1,50,0	000		(4)	2,50,	.000 - 3,00,000		
	Gene	erally how many	eggs a	are there in	a mat	ured :	female carp fish	weighi	ng one kg ?
	(1)	50,000 - 75,000			(2)	75,0	00 - 1,00,000		
	(3)	1,00,000 - 1,50,0	000		(4)	2,50,	.000 - 3,00,000		
 153.	कोणत	 या वनशेती पद्धतीत कु	रण अ	णि फळझाडांच	ग्रा अंत्रभ	 र्गाव अर			
	(1)	वनकुरण शेती			(2)		उद्यान शेती		
	(3)	उद्यानकुरण शेती			` '		वन कुरण शेती		
	` ,	•			` ′				2
		ch agroforestry sy	stem	involves in	tegrati (2)			pasture	e ?
	(1) (3)	Silvi - pastoral Horti-pastoral			(2) (4)	_	-horticultural -silvi-pastoral		
			_		(-)				
154.	खाली	लपैकी कोणते विधान	तागाच्य	ा (सनहेम्प) त	त्बाबत	खरे न	ाही ?		
	(1)	टिश्यू कागद तयार व	करणे		(2)	नोटांच	<mark>त्रा कागद तयार कर</mark> ण	गे.	
	(3)	जाळी बनविणे			(4)	कापः	इ तयार करणे.		
	Whi	ch of the followir	ng stat	ements is n	ot true	e in re	espect of sunher	np fibre	2.
	(1)	Tissue paper pr	0		(2)		rency paper pro	-	
	(3)	Nets production	n		(4)	Text	ile production		
155.	सार्या	प्रेनस मासा मूळचा _		मधील अ	ाहे.				
	(1)	जपान	(2)	कोरिया		(3)	चीन	(4)	भारता
	Cvp	rinus carp origin	allv h	elongs to					
	(1)	Japan	(2)	Korea		(3)	China	(4)	India

156.	भारतातील पिकांच्या किंवा पीक समुहां	च्या वार्षिक उत्पादनाचा विचार करता ती उ	तरत्या क्रमाने कशी लावता
	येतील ?	•	
	(1) भात-गहू -भरडधान्य- तेलबिया.		
	(2) गहू -भात-भरडधान्य- तेलबिया.		
	(3) भात- भरडधान्य- गहू-तेलबिया.		
	(4) गहू - भात-तेलिबया - भरडधान्य	न.	
	How will you arrange the crop annual production?	os/group of crops in India in desce	ending order of their
	(1) Rice - wheat - coarse cerea	als - oil seeds.	
	(2) Wheat - rice - coarse cerea		
	(3) Rice - coarse cereals - whe(4) Wheat - rice - oil seeds - c		
	(4) Wheat - rice - oil seeds - c	——————————————————————————————————————	
157.	आंब्यामध्ये क्षार सहनशिलता आणण्यास जात —	गठी त्याचे <mark>कलम</mark> ज्या जातीच्या रोपावर (खुंत	प्रवर) बांधायला पाहिजे ती
	(1) रत्ना (2) विल	गईकोलंबन (3) एम 13 - 1	(4) सॉल्ट - 1
	Root stalk used for salt tolerand		. ,
	. The state of the	aikolamban (3) M 13 - 1	(4) Salt - 1
158.	योग्य जोड्या लावा		
	स्तंभ - I	स्तंभ - II	
	(a) कापसाची गाठ (बेल)	(i) 200 किलो	
	(b) जूटची गाठ (बेल)	(ii) 170 किलो	
		(iii) 190 किलो	
	Ý.	(iv) 180 किलो	
	(1) (a) - (i), (b) - (ii) (3) (a) - (iv), (b) - (i)	(2) (a) - (ii), (b) - (iv) (4) (a) - (ii), (b) - (iii)	
	Match the following:		
	Column - I	Column - II	
	(a) Cotton bale	(i) 200 kg	
	(b) Jute bale	(ii) 170 kg (iii) 190 kg	
		(iv) 180 kg	

(2) (a) - (ii),

(4) (a) - (ii),

(b) - (iv)

(b) - (iii)

(b) - (ii)

(1) (a) - (i),

(3) (a) - (iv), (b) - (i)

159.	कोणत	या प्रकारच्या वनस्पती	ाना अव	षण प्रतिका	रिक्षम सबाध	वल जात	1 ?					
	(1)	सी 1	(2)	सी 2		(3)	सी 3			(4)	सी 4	
	Whi	ch type of plants	are sa	id to be	drought	resista	ant?					
	(1)	C 1	(2)	C 2		(3)	C 3	*, *		(4)	C 4	
160.	ठिबक	सिंचन पद्धतीसाठी ह	— होणाऱ्या	खर्चाचा स	 ामावेश खाल	तीलपैर्क	ने कोणत्य	ाकृषी र	पंबंधी	खर्चा	न केला	जातो ?
	(1)	दीर्घ मुदतीचा खर्च			(2)	मध्यम	। मुदतीच	ा खर्च				
	(3)	लहान मुदतीचा खर्च			(4)	हंगार्म	। / तात्पुर	ता खर्च			•	,
	How	is the expenditu	ire on	drip irri	gation sy	stem o	classifie	d in A	gricu	ılture	?	
	(1)	Long term expe		_	(2)		ium tei		-			
	(3)	Small term exp	enditu	ıre	(4)	Seas	onal ex	pendi	ture	=		,
161.		क पिके एकामागून संबोधतात.	एक एव	माच शेतात	काही ठरा	विक व	 गलावधीर	प्ताठी घे	तली प	नातात	त्यास	
	(1)	पिकांची फेरपालट	(2)	मिश्र पिव	क पद्धत	(3)	आंतर प	ग्रीक पद्ध	त	(4)	पट्टा	पीक पद्धत
	Growing a set of crops in a regular succession in the same field within specified period of											
		_	os in a	regular s	successio	n in th	ne same	tield v	withi	n spe	ecified	period of
		is called as Crop rotation		_ •		n in th (3)		rield v		_		period of cropping
162	time (1)	is called as Crop rotation	(2)	 Mix cro	opping	(3)	Inter	croppi	ng	_		,
162.	time (1) कोणत	is called as Crop rotation गी पद्धत जिमनीचे हव	(2)	 Mix cro	opping नेयंत्रणाच्या	(3) पद्धतींश	Inter	croppi त आहे ?	ng ——	_		,
162.	time (1) कोणत (1)	is called as Crop rotation गी पद्धत जिमनीचे हव जमीनदारी	(2)	 Mix cro	opping नेयंत्रणाच्या (2)	(3) पद्धतींश जिमन	Inter	croppi त आहे ?	ng ——	_		,
162.	time (1) कोणत (1) (3)	is called as Crop rotation नी पद्धत जमिनीचे हव जमीनदारी महालवारी	(2) ক आपि	 Mix cro ग त्यांच्या वि	opping नेयंत्रणाच्या (2) (4)	(3) पद्धतींश जिमन रयतव	Inter । गी निगडि गिच्या उप'	croppi त आहे ? भोगाचा	ng) काल	(4)	Strip	cropping
162.	time (1) कोणत (1) (3) Whie	is called as Crop rotation गी पद्धत जिमनीचे हक जमीनदारी महालवारी	(2) ক आपि	 Mix cro ग त्यांच्या वि	opping नेयंत्रणाच्या (2) (4) and patt	(3) पद्धतींश जिमन स्यतव् tern of	Inter of fine of the first of	croppi त आहे ? भोगाचा l of th	ng) काल	(4)	Strip	cropping
162.	time (1) कोणत (1) (3)	is called as Crop rotation नी पद्धत जमिनीचे हव जमीनदारी महालवारी	(2) ক आपि	 Mix cro ग त्यांच्या वि	opping नेयंत्रणाच्या (2) (4)	(3) पद्धतींश् जिमन स्यतव्	Inter । गी निगडि गिच्या उप'	croppi त आहे ? भोगाचा l of th	ng) काल	(4)	Strip	cropping
	time (1) कोणत (1) (3) Whit (1) (3)	is called as Crop rotation नी पद्धत जिमनीचे हव जमीनदारी महालवारी ch system deals v Zamindari Mahalwari	(2) क आणि with th	 Mix cro ग त्यांच्या वि	opping नियंत्रणाच्या (2) (4) and patt (2) (4)	(3) पद्धतींश् जिमन स्यतव्यक्ति	Inter वि गी निगडि गिच्या उप गारी contro d tenur atwari	croppi त आहे ? भोगाचा l of the	ng काल e lan	(4)	Strip	cropping
	time (1) कोणत (1) (3) Whit (1) (3)	is called as Crop rotation गि पद्धत जिमनीचे हव जमीनदारी महालवारी ch system deals v Zamindari Mahalwari	(2) क आणि with th	Mix cro Mix cro ग त्यांच्या f ne rights	opping नियंत्रणाच्या (2) (4) and patt (2) (4)	(3) पद्धतींश् जिमन स्यतन्द्र स्यतन्द्र स्यतन्द्र स्याप्ति	Inter of factors atwari	croppi त आहे ? भोगाचा l of the	ng काल e lan	(4)	Strip	cropping
	time (1) कोणत (1) (3) Whit (1) (3)	is called as Crop rotation ती पद्धत जिमनीचे हव जमीनदारी महालवारी ch system deals v Zamindari Mahalwari लपैकी कोणता कृषी पशुपालन व दुग्ध व	(2) क आणि with th	Mix cro Mix cro ग त्यांच्या f ne rights	opping (2) (4) and patt (2) (4) • कृषि वृद्धी (2)	(3) पद्धतींश् जिमन रयतव् eern of Land Raya	Inter of finding and the second tenuratwari of fifting finding findin	croppi त आहे ? भोगाचा l of the	ng काल e lan	(4)	Strip	cropping
	time (1) कोणत (1) (3) Whi- (1) (3) (1) (3)	is called as Crop rotation ती पद्धत जिमनीचे हव जमीनदारी महालवारी ch system deals v Zamindari Mahalwari लपैकी कोणता कृषी पशुपालन व दुग्ध व मत्स्य व्यवसाय	(2) क आणि with th आधारिक यवसाय	Mix cro Mix cro ग त्यांच्या वि	opping (2) (4) and patt (2) (4) कृषि वृद्धी (2) (4)	(3) पद्धतींश जिमन रयतव्य ern of Land Raya दर आ गांडुव मधुम	Inter	croppi त आहे ? भोगाचा l of the e	ng काल e lan	(4)	Strip	cropping
	time (1) कोणत (1) (3) Whi- (1) (3) (1) (3) Whi-	is called as Crop rotation ती पद्धत जिमनीचे हव जमीनदारी महालवारी ch system deals v Zamindari Mahalwari लपैकी कोणता कृषी पशुपालन व दुग्ध व	(2) क आणि with th आधारिक यवसाय	Mix cro Mix cro ग त्यांच्या वि	opping (2) (4) and patt (2) (4) कृषि वृद्धी (2) (4)	(3) पद्धतींश जिमन रयतव्य ern of Land Raya दर आ गांडुव मधुम	Inter	croppi त आहे ? भोगाचा l of the e	ng काल e lan	(4)	Strip	cropping
	time (1) कोणत (1) (3) Whi- (1) (3) (1) (3) Whi-	is called as Crop rotation गि पद्धत जिमनीचे हव जमीनदारी महालवारी ch system deals y Zamindari Mahalwari लपैकी कोणता कृषी पशुपालन व दुग्ध व मत्स्य व्यवसाय	(2) क आणि with th आधारिक व्यवसाय	Mix cro Mix cro ग त्यांच्या वि ne rights त व्यवसाय	opping (2) (4) and patt (2) (4) कृषि वृद्धी (2) (4)	पद्धतींश् जिमन रयतव स्थातव स्थान दर आ गांडुळ मधुम ses wi	Inter	croppi त आहे ? भोगाचा l of the e ने वाढवें लन	ng काल e lan	d res	Strip	cropping

164.	आंब्या	ाच्या सॅलडसाठी (कच्चा खाण्यासाठी) प्रसार्ग	रेत केले	छेली जात कोणती?
	(1)	कोकण राजा	(2)	सुवर्णरेखा
	(3)	कोकण अमृता	(4)	सुवर्णा
	Whic	ch variety of Mango has been relea	ased f	or salad purpose ?
	(1)	Konkan Raja	(2)	Suvarnarekha
	(3)	Konkan Amruta	(4)	Suvarna
165.	एका व	त्रर्षात एखाद्या जिमनीवर एका पाठोपाठ घेतल्या	जाणाऱ	या पिकांच्या संख्येला 100 ने गुणिले तर त्यास
	असे म	न्हणतात.		
	(1)	क्रॉप रेशो (सी. आर.) — पीक गुणोत्तर		
	(2)	क्रॉंपिंग इंडेक्स (सी. आय.) —पीक निर्देश	शांक	
	(3)	लॅण्ड इक्वीव्हॅलन्ट रेशो (एल.इ.आर.)— र	जमीन र	प्तमप्रमाण गुणोत्तर
	(4)	रोटेशनल इन्डेक्स (आर. आय.) — फेरप	ालट नि	र्देशांक -
			ssion	per annum on a given area of land $ imes 100$ is
		wn as		
	(1)	Crop Ratio (CR)		
	(2) (3)	Cropping Index (CI) Land Equivalent Ratio (LER)		
	(4)	Rotation Index (RI)		
166.	हरितग	गृह उभारणीसाठी खालीलपैकी <mark>कोण आर्थिक</mark>	पाठब	ळ पर्रविते ?
	(1)	्राष्ट्रीय कृषी तंत्रज्ञान प्रकल् <mark>प</mark>		(2) राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान
	(3)	राष्ट्रीय अन्नसुरक्षा योजना		(4) राष्ट्रीय लींबू वर्गीय संशोधन केंद्र
	Whi		cial sı	apport for erection of green house?
	(1)	National Agril Technology Proje		(2) National Horticulture Mission
	` '	National Food security Scheme		(4) National Research centre on citrus
167.	—— पाणी	देण्याची कोणती पद्धत वालुकामय आणि जा	स्त दिः	रपा होणाऱ्या जमिनीसाठी वापरली जाते ?
107.	(1)	ठिबक सिंचन		पृष्ठभागावरून पाणी देणे
	(3)	आळे	` '	तुषार सिंचन
	, ,		` '	•
		tration rate?	luely	adopted for sandy soils and soils with high
	(1)	Drip	(2)	Surface
	(3)	Check basin	(4)	Sprinkler
ch cc	યા વગ	मासाठी जागा / SPACE FOR ROUC	jΗ W	UKK .

168.	.68. हरित क्रांती भाताच्या आणि गव्हाच्या जातींमुळे शक्य झाली.								
	(1)	गरव्या	(2)	हळव्या		(3)	उंच	(4)	बुटक्या
	Gree	n revolution was	possi	ible because	of		varieties of ri	ce an	d wheat.
	(1)	Long duration	(2)	Short dura	ation	(3)	Tall	(4)	Dwarf
169.	कोकप	गासाठी शिफारस करप	ग्यात अ	ालेली शेळीची	 जात —				
	(1)	पंढरपूरी	(2)	बोर		(3)	कोकण कन्याळ	(4)	कोकण शेळी
	Goat	breed recommer	nded f	or Konkan	region	ι:			
	(1)	Pandharpuri	(2)	Bore		(3)	Konkan Kanyal	(4)	Konkan sheli
170.	जिमर्न	ोच्या वरच्या थरात झा	डे/पिके	घेतली जातात	त्यास		असे संबोधतात	₹.	
	(1)	जिनेटीझम	(2)	जीओक्रॉपींग		(3)	जेस्ट्रोपीझम	(4)	जिओपोनिक्स
	Culti	ivation of plants/	'crops	in the surfa	ace so	il is k	nown as	·	
	(1)	Genetisum	(2)	Geocroppi	ing	(3)	Gestropism	(4)	Geoponics
171.	राष्ट्रीय	ग जलसंपत्तीचा प्रमुख	उपभोक	ता कोण आहे ?					_
	(1)	उद्योगधंदे			(2)	पिण्या	चे पाणी		
	(3)	सिंचन (जलसिंचन)			(4)	मत्स्य	शेती		,
	Whi	ch sector is the m	ajor c	onsumer of	water	resou	arces in India ?		
	(1)	Industry			(2)		king water		
	(3)	Irrigation			(4)	Fish	farming		
172.	केंद्र श	गासनाने <mark>महाराष्ट्राती</mark> ल	आंब्याच	त्र्या निर्यातीसार्ठ	ो किती	निर्यात	क्षेत्रांना मंजुरी दिली अ	ाहे ?	
	(1)	1	(2)	2		(3)	3	(4)	4
		many export zo langoes ?	nes, C	Central Gove	ernme	nt has	s sanctioned to M	ahara	shtra for export
	(1)	1	(2)	2		(3)	3	(4)	4
173.		कर्ज हे शेअ	र्स व रो	खे यांचे तारणा	वर दिले	जाते.			
	(1)	खावरी	(2)	विपणन		(3)	मालमत्ता	(4)	उत्पादन
	, ,	crodit is c	, ,	on the secur	rity of	, ,	es and bonds.	, ,	
	(1)	Consumption	(2)	Marketing	-	(3)	Chattel	(4)	Production
				_					

	महारा आहे ?		ाट विकास	न कार्यक्रमाल	त्रा कोणत्य	ग उद्देश	पुर्तीसाठी एका	चळवळीचे	स्वरूप देण्यात आले	
	(1)	कोरडवाहू शेतीचे इ	शाश्वत शेत	ीत रूपांतर						
	(2)	मृद व जैवविविधते	तेचे संवर्ध	न करण्यासा	<u>ਹੀ</u>					
	(3)	गावांचा सर्वांगीण वि	विकास क	रण्यासाठी						
	(4)	वरील सर्व.								
		nt for has the Na narashtra ?	ational	watershed	l Develo	opmer	nt programm	ne become	a movement in	
	(1) Conversion of rainfed agriculture to sustainable agriculture									
	(2)	Conservation of	of soil a	nd biodiv	ersity					
	(3)	Overall develo	pment	of villages	3					
	(4)	All the above								
175.	राष्ट्री	य ग्रामीण रोजगार यो	 जना कोण	ात्या वर्षी सुर	ह झाली ?					
	(1)	1967	(2)	1977		(3)	1980	(4)	1984	
(1) 1967 (2) 1977 (3) 1980 (4) 1984										
	In w	thich wear did th	ne Natio	mal Kural	Hmnlo	umeni				
		hich year did th 1967			Emplo	-			1984	
	In w (1)	hich year did th	(2)	1977	Emplo	(3)	1980 	(4)	1984	
176.	(1)	•	(2)	1977		-			1984	
 176.	(1)	1967	(2)	1977	नवस्था	(3)	1980		1984	
 176.	(1) गहू पि	1967 पकास पाणी देण्याच	(2) वी सर्वात	1977	नवस्था	(3) फुटवे	1980 आहे.	(4)	1984	
 176.	(1) गहू रि (1) (3)	1967 पेकास पाणी देण्याच फुले येण्याची दाण्यास चिक भर	(2) वी सर्वात ण्याची	1977 महत्त्वाची अ		(3) फुटवे मुकुट	1980 आहे. फुटण्याची मुळे फुटण्याची	(4)	1984	
176.	(1) गहू ि (1) (3) The	1967 पेकास पाणी देण्याच फुले येण्याची दाण्यास चिक भर most important	(2) वी सर्वात ण्याची : growth	1977 महत्त्वाची अ	(2) (4) wheat	(3) फुटवे मुकुट crop f	1980 आहे. फुटण्याची मुळे फुटण्याची or <mark>irrigati</mark> on	(4)	1984	
176.	(1) गहू रि (1) (3) The (1)	पेकास पाणी देण्याच फुले येण्याची दाण्यास चिक भर most important Flowering stag	(2) वी सर्वात ण्याची growth	1977 महत्त्वाची अ	ावस्था(2) (4) wheat (2)	पुरवे मुकुट crop fo	1980 आहे. फुटण्याची मुळे फुटण्याची or irrigation ring stage	(4)	· ·	
176.	(1) गहू ि (1) (3) The	1967 पेकास पाणी देण्याच फुले येण्याची दाण्यास चिक भर most important	(2) वी सर्वात ण्याची growth	1977 महत्त्वाची अ	(2) (4) wheat	पुरवे मुकुट crop fo	1980 आहे. फुटण्याची मुळे फुटण्याची or <mark>irrigati</mark> on	(4)	· ·	
	(1) 可模 (1) (3) The (1) (3)	पेकास पाणी देण्याच फुले येण्याची दाण्यास चिक भर most important Flowering stag	(2) वी सर्वात ण्याची growth ge tage	1977 महत्त्वाची अ n stage of	(2) (4) wheat (2) (4)	पुरवे मुकुट crop fo Tiller Crov	1980 आहे. फुटण्याची मुळे फुटण्याची or irrigation ring stage vn Root Init	(4)	· ·	
	(1) 可模 (1) (3) The (1) (3)	पेकास पाणी देण्याच फुले येण्याची दाण्यास चिक भर most important Flowering stag Early dough s	(2) वी सर्वात ण्याची growth ge tage	1977 महत्त्वाची अ n stage of	(2) (4) wheat (2) (4)	पुरवे मुकुट crop fo Tiller Crov	1980 आहे. फुटण्याची मुळे फुटण्याची or irrigation ring stage vn Root Initi	(4)	· ·	
	(1) गहू ि (1) (3) The (1) (3)	पेकास पाणी देण्याच फुले येण्याची दाण्यास चिक भर most important Flowering stag Early dough s	(2) वी सर्वात ण्याची ge tage नाठी खाल	1977 महत्त्वाची अ n stage of गैलपैकी सध्य	(2) (4) wheat (2) (4)	पुटवे मुकुट Crop fo Tiller Crov	1980 आहे. फुटण्याची मुळे फुटण्याची or irrigation ring stage vn Root Initi	(4)	· ·	
	(1) गहू रि (1) (3) The (1) (3) गीठले (1) (3)	पेकास पाणी देण्याच फुले येण्याची दाण्यास चिक भर most important Flowering stag Early dough s लेले वीर्य साठविण्यास द्रवरूप कार्बन डाल	(2) वी सर्वात ण्याची ge tage माठी खाल य ऑक्सा	1977 महत्त्वाची अ n stage of गिलपैकी सध्य ईड	(2) (4) wheat (2) (4) या काय व (2) (4)	पुरुवे मुकुट crop fo Tiller Crov	1980 आहे. फुटण्याची मुळे फुटण्याची or irrigation ring stage vn Root Initi	isiation stag	· ·	
	(1) गहू रि (1) (3) The (1) (3) गीठले (1) (3)	पकास पाणी देण्याच फुले येण्याची दाण्यास चिक भर most important Flowering stag Early dough so केले वीर्य साठविण्यास द्रवरूप कार्बन डाव् घनरूप कार्बन डाव्	(2) वी सर्वात ण्याची ge tage माठी खाल य ऑक्सा य आक्सा	1977 महत्त्वाची अ n stage of जीलपैकी सध्य ईड ईड urrently u	(2) (4) wheat (2) (4) या काय व (2) (4)	पुरवे मुकुट Crop fo Tiller Crov	1980 आहे. फुटण्याची मुळे फुटण्याची or irrigation ring stage vn Root Initi	isiation stag	· ·	

कच्चा कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

on the distinct in

178.	महाराष	ष्ट्र राज्य प्राणी व	कोणता ?							
	(1)	वाघ	(2)	सिंह	(3)	शेकर	<u>«</u>	(4)	काळ	वीट
	Whic	th is the Ma	aharashtra	State anin	nal ?					
	(1)	Tiger	(2)	Lion	(3)	Giar	nt squirrel	(4)	Blac	k buck
179.	म्हशीच	त्र्या दुधामध्ये स	ारासरी स्निग्धां	— iश किती टव	 के असतो	?				
	(1)	10.2	(2)	5.0		(3)	17.6		(4)	6.6
	What	t is the aver	age fat cor	itent (%) o	of buffal	o mil	k ?			
	(1)	10.2	(2)	5.0		(3)	17.6		(4)	6.6
180.	वनशेत	—- गिचे राष्ट्रीय संश	रोोधन केंद्र को	ाठे आहे ?	_					
	(1)	बंगलुरु	(2)	देहरादून		(3)	झांशी		(4)	हैदराबाद
	When	re is the Na	tional Rese	earch Cent	tre for A	lgro-f	orestry loca	ted ?		
	(1)	Bangaluru	(2)	Dehrad	un	(3)	Jhansi		(4)	Hyderabad
181.	खाली	 छपैकी कोणत्या	 जनावराला ल	गळ खुरकूत	(तोंड-खु	री) हा	रोग होत नाही ?)		
	(1)	म्हैस	(2)	बैल		(3)	शेळी		(4)	कुत्रा
	Whic	h of the fol	lowing ani	mals does	not suf	fer fro	om foot and	mout	h dise	ease ?
	(1)	Buffalo	(2)	Bullock		(3)	Goat		(4)	Dog
182.	भारता लावा.	तील आंबा, लि	- ग्रंबूवर्गीय फळे,	, केळी आणि	ग सफरचं	द ही प	कळे त्यांच्या वा	र्षिक उ	पादनान्	नुसार उतरत्या क्रमा
	(1)	केळी, आंबा,	लिंबूवर्गीय फ	सफरचं	द्	(2)	केळी, लिंबूव	ार्गीय फ	ळे, आं	iबा, सफ <mark>रचं</mark> द
	(3)	आंबा, केळी,	लिंबूवर्गीय फ	ळे, सफरचं	द	(4)	आंबा, लिंबूव	वर्गीय फ	ळे, के	ळी, सफरचंद
		nge mango, uction in Ir		ts, banana	a and a	pple i	n the descer	nding	order	of their annua
	(1)		ango, citru			(2)				mango, apple.
	(3)	Mango, ba	nana, citru	is truits, a	ipple. 	(4)	Mango, ci	trus fi	ruits,	banana, apple.
183.	प्राण्यां	मध्ये कशामुळे	समानता वाढ	ते व भिन्नता	कमी होते	?				
	(1)	मिश्र जातीय	संकरण (2)	निवड		(3)	अंतर्संकरण		(4)	बाह्यसंकरण
	Wha	t increases l	, ,	city and d Selection		s hete: (3)	rozygocity i Inbreedin		nals ? (4)	Outcrossing

184.	सन 2	2010-11 सार्ल % हे		सिंचनाखाली	लि क्षेत्राच	वी (अ	ास्थायी) कसले	ल्या निष्वळ	क्षेत्राशी टक्केवारी
	(1)	16.8	(2)	10.0		(3)	19.1	(4)	21.0
	In N		percenta uring 2010		gated a	area	(provisional) to net a	rea sown was
	(1)	16.8	(2)	10.0		(3)	19.1	(4)	21.0
185.	खाली	लपैकी कोणत्य	 ा माशाचे तोंड	वरच्या बाजू	स वळले	ने असत			
	(1)	कटला	(2)	मृगळ		(3)	रोहू	(4)	स्केल कार्प
	In w	hich fish, is	the mouth	curved up	pwards	?			
	(1)	Catla	(2)	Mrigal		(3)	Rohu	(4)	Scale carp
186.	घायप	ातीच्या लागवड	ीसाठी	वापर	तात.				
	(1)	पाने	(2)	मुळे		(3)	कोंब (सकर)	(4)	बिया
	Aga	ve is propog	gated by						
	(1)	Leaves	(2)	Roots		(3)	Suckers	(4)	Seeds
187.	गुंतवा	 णूक कर्जाची व	र्गवारी कशात	केली जाते?					
	(1)	सुरक्षितता			(2)	उद्देश	/ उद्दिष्ट		
	(3)	वेळ			(4)	शेतक	ऱ्यांशी समन्वय		
	Und	er which ca	tegory inve	stment cre	edit is c	lassifi	ied ?		
	(1)	Security			(2)		pose		
	(3)	Time			(4)	Con	tact with the	farmers	
188.	शेळय	ांचा गाभण कार	ठ किती दिवस	ांचा असतो?					
	(1)	120 ते 130	दिवस		(2)	145	ते 150 दिवस		
	(3)	165 ते 180	दिवस		(4)	180	ते 200 दिवस		
	Hov	v much is th	e pregnanc	y period i	n goat í	?			
	(1)	120 to 130	•		(2)	145	to 150 days		
	(3)	165 to 180	days		(4)	180	to 200 days		

189.	भारत	देशाचे सरासरी वार्षिव	_ह पर्जन्	यमान किती मि	लिमीट	र आहे ?)		
	(1)	1194	(2)	1004		(3)	1294	(4)	994
	Wha	t is the mean anr	ıual ra	ainfall in mr	ns of	India	?		
	(1)	1194	(2)	1004		(3)	1294	(4)	994
190.	तलाव		ाऊ घाल	गवे ?					
	(1)	ताजे शेण							
	(2)	शेंगदाणा पेंड							
	(3)	गहू, ज्वारी, तूर, हरभ	ारा पीठ	, भरडा					
	(4)	वरील सर्व							
	Wha	t is used for feedi	ing fis	sh in ponds	?				
	(1)	Fresh cowdung							
	(2)	Groundnut cake	2						
	(3)	Wheat, sorghum	ı, pige	eon pe <mark>a, gr</mark> a	m flo	or, gr	ind		
	(4)	All the above							,
191.	मत्स्य	व्यवसायात झालेल्या	प्रगतीस		असे ः	म्हणतात			
	(1)	चंदेरी क्रांती			(2)	नील ह	क्रांती		
	(3)	सागरी क्रांती			(4)	काळी	क्रांती		
	TP1								
		progress made in		ries is know		71	<u> </u>		
	(1)	Silver revolution	1		(2)		revolution		
	(3)	Sea revolution			(4)	Blac	k revolution	_	
192.	महारा	ष्ट्रात कोणत्या तृणधान्य	य पिका	ची सर्वाधिक उ	उत्पादन	क्षमता	आहे ?		
	(1)	ज्वारी	(2)	बाजरी		(3)	मका	(4)	गहू
	In M	aharashtra, whic	h cere	eal crop has	the h	nighest	t yield potent	ial ?	
	(1)	Sorghum	(2)	Pearlmille	t	(3)	Maize	(4)	Wheat

193.	वाताव	रण बदलाचा परिणाम विचारात घता खालालपका काणता तण व्यवस्थापनाचा पद्धत प्रमावा आहे.
	(1)	जैविक
	(2)	रासायनिक
	(3)	पूर्वमशागत आणि पीक फेरपालट
	(4)	एकात्मिक तण व्यवस्थापन
		sidering the effect of climate change, which of the following methods of weed agement is effective.
	(1)	Biological
	(2)	Chemical
	(3) (4)	Preparatory tillage and corp-rotation Integrated weed management
	(1)	
194.	कृषी	बाजार म्हणजे शेती उत्पादनांची आणि सेवेचीविक्री.
	(1)	खरेदीदारांकडून (2) विक्रेत्याकडून (3) शेतकऱ्यांकडून (4) व्यापाऱ्यांकडून
	Agri	icultural marketing implies selling of goods and services by the
	(1)	Purchasers (2) Sellers (3) Farmers (4) Traders
195.	खाली	लपैकी कोणता हारमोन, माद्यांमध्ये माजा <mark>ची लक्षणे येण्यासा</mark> ठी कारणीभूत ठरतो?
	(1)	गोनाडोट्रोफिन्स (2) इस्ट्रोजन
	(3)	(1) व (2) (4) वरीलपैकी कोणताही नाही.
	Whi	ch of the following hormones is responsible for the symptoms of heat in females?
	(1)	Gonadotrophins (2) Oestrogen
	(3)	(1) and (2) (4) None of the above
196.	खार्ल	ोलपैकी कोणत्या गोष्टींचा अवलंब काटेकोर शेतीत केला जातो?
	(1)	कृषी निविष्टांचा योग्यवेळी,योग्यप्रमाणात व योग्य ठिकाणी वापर
	(2)	उपग्रहावरील नकाशांचा वापर
	(3)	संगणकाच्या सहाय्याने यंत्रांचा वापर
	(4)	वरील सर्व
	Whi	ich of the following is adopted in Precision Farming?
	(1)	Use of agricultural inputs at proper time, proper quantity and proper place
	(2)	Use of satellite maps
	(3)	Use of computer to operate machinery
	(4)	All the above

197.	मातीन	वा जिवंत भाग म्हणजे		·							
	(1)	सेंद्रिय पदार्थ			(2)	सूक्ष्म	जिवाणू				
	(3)	पाणी			(4)	अन्नद्रव्ये					
	The	living part of soi									
	(1) (3)	Organic matter Water			(2) (4)		ro organisms rients				
198.	वन्यऽ	नीव सप्ताह केंव्हा साज	ारा केल	ा जातो ?							
	(1)	21 - 28 मार्च.	(2)	22 - 29 मे.		(3)	5 - 12 जून	(4)	1 - 7	ऑक्टोबर	
	Whe	en is wildlife wee	k celel	orated?							
	(1)	21 - 28 March	(2)	22 - 29 Ma	ay	(3)	5 - 12 June	(4)	1 - 7	October	
199.	पेंढ्यामध्ये चे प्रमाण अधिक असते.										
	(1)	सिलीका	(2)	स्फुरद		(3)	उपलब्ध चुना		(4)	प्रथिन	
	Stra	w is rich in		_ •							
	(1)	Silica	(2)	Phosphor	us	(3)	Available calc	ium	(4)	Proteins	
200.	भारत	ातील शेतीच्या कमी उ	त्पादक	नेचे खालीलपैक	ती कोण	ते प्रमुख	कारण आहे?				
	(1)	रासायनिक खताचा	कमी व	ापर		(2)	मजुरांची कमतरता				
	(3)	सुधारित तंत्रज्ञानाचा	अभाव			(4)	मोठ्या प्रमाणावर व	क्रोरडवाह्	्शेती		
	Whi	ch is the principa	al caus	e of low pr	oduct	ivity o	of Agriculture in	India	?		
	(1)						Unavailability			ur	
	(3)	No adoption of	impro	oved techno	ology	(4)	Large area un	der rai	nfed a	griculture	

-000

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

सूचना -- (पृष्ट 1 वरून पुढे...)

- (ह) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यितिरिक्त उत्तरपित्रकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या ''परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82'' यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस एत होईल.
- (५) सदा प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षा कक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलत: प्रयत्न केले?

- (i) स्वामी दयानंद सरस्वती
- (2) ईश्वरचंद्र विद्यासागर
- (3) राजा राममोहन रॉय
- (4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर ''(3) राजा राम<mark>मोहन रॉय'' असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर ''(3)'' होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक ''③'' हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखिवणे आवश्यक आहे.</mark>

प्र. क. 207. (Î) (**2**) 🌏 (**4**)

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्<mark>तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तु</mark>मचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK